ORAS

Numatomas malonus oras;
apie 85 laipsniai.
Saulė teka 5:38, leidžiasi 8:16.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
(The Lithuanian Daily News)
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

Midwest Inter. Library Center
5721 Cottage Grove Ave

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

VOL. XLII Kaina 5c Gr. Ill. Pirmadienis, Liepos- July 25 d., 1955 m. Price 5c 173

Genevos Konferencija Pasibaigė

SOV. RUSIJA PASIRAŠĖ 1,000 SUTARČIŲ IR BEVEIK VISAS JAS SULAUŽĖ

WASHINGTONAS. — Sovietų Rusijai kaip pasirašytų sutarių laužytojai tikrai priklauso čempiono titulas. Ir ne tik šių laikų, bet visų laikų. Vadinasi, niekad dar nebuvo tokios valdžios, kuri būtų sulaužusi tiek sutarčių, kiek sulaužė Sovietų Rusija. Ir ji tai atliko per 38 savo gyvavimo metus, atseit, nuo to laiko, kai Rusijoje įsigalėjo bolševikai.

Senato vidaus saugumo subkomitetas, kuriam vadovauja sen. Eastland, paskelbė kruopščiai paruoštus dokumentus, kurie rodo, jog per 38 metus Sovietų Rusija pasirašė su įvairiomis valstybėmis beveik 1,000 įvairių įvairiausių sutarčių, kurios lietė nepuolimo, draugiškumo, prekybos ir įvairius kitus klausimus. Ir beveik kiekvieną tų sutarčių ji anksčiau ar vėliau sulaužė.

Visą medžiagą surinko ir ją tinkamai paruošė subkomiteto patarėjas J. G. Sourwine. Tam darbui jis pašventė apie metus laiko. Surinkti dokumentai parodo, kada ir su kokia valstybe Sovietai padarė sutartį ir kaip bei kada jie tą sutartį sulaužė.

Dokumentai parodo, jog patį pirmutinį susitarimą su Amerika Sovietų Rusija be jokių ceremonijų sulaužė. Sutarty dėl atsteigimo diplomatinių ryšių buvo aiškiai pažymėta, jog Sovietų Rusija susilaikys nuo subversyvios veiklos Amerikoj. Tai buvo pati svarbiausi sąlyga diplomatiniams ryšiams atsteigti.

Kaip tos sutarties Sovietų Rusija laikėsi?

Ji organizavo šnipų tinklą ir per savo agentus, kurie menamai buvo ambasados tarnautojai, plėtė subversyvią veiklą.

Visos kitos karo metu padarytos sutartys Teherane, Jaltoje ir Potsdame buvo be niekur nieko sulaužytos. Pasižadėjimų ir įsipareigojimų Sovietų valdžia niekad nepildė.

Su savo kaimyninėmis valstybėmis Sovietų valdžia pasirašė nepuolimo ir draugiškumo sutartis, kurias, pirmai progai pasitaikius, sulaužė ir tas valstybes pavergė.

Akivaizdoje viso to, klausia sen. Eastland, kaip galima Sovietų Rusija pasitikėti dabar?

Per dieną išpildoma 1,160,000 receptų

WASHINGTONAS. — Kiekvieną dieną, apskritai imant, JAV vaistininkai išpildo maždaug 1,160,000 receptų, už kuriuos ligonys sumoka milijonus dolerių.

Kai už ką nors tenka brangiai mokėti, tai paprastai sakoma, jog "lupa kaip aptiekoje". Tačiau mažai kas težino, kad vaistų gamintojai tyrinėjimams išleidžia milijonus ir milijonus dolerių. Apskaičiuojama, kad per metus vaistų gamintojai išleidžia apie $100,000,000. Tų tyrinėjimų dėka nuolat yra išrandami nauji vaistai, kurie prisideda prie įvairių ligų nugalėjimo. Pav. prieš dvidešimt metų plaučių uždegimas buvo labai rimta liga ir jos gydymas atsieidavo labai brangiai. Ta liga susirgęs per kelias savaites negalėdavo dirbti. Mirtingumas tarp ta liga sergančių būdavo irgi labai didelis.

Šiandien plaučių uždegimas yra paprasta liga, kuri naujai išrastais vaistais yra gydoma namie. Vadinasi, nereikia ligonio vežti į ligoninę ir sarginti kelias savaites.

Nauji vaistai šiandien nugali daug ir kitų ligų, kurios praeity buvo laikomos pavojingomis.

Mokant brangiai už vaistus, pravartu tad atsiminti, jog kai kurių jų išradimas atsiėjo milijonus dolerių.

Mechaninė "karvė"

Anglų mokslininkas surado mašiną, kuri išskiria iš žolės proteiną

LONDONAS. — Anglai išrado mašiną, kuri iš žolės ir kitų augmenų išskiria proteiną. Ir toji mašina išskiria proteiną daug greičiau ir geriau, negu tai padaro karvė ar kuris kitas gyvulys.

Proteinas yra labai svarbi medžiaga, kurios daug turi pienas. Štai kodėl pienas ir yra laikomas pagrindiniu maistu (tiesa, be proteinų, pienas turi ir kitų įvairių medžiagų).

Iki šiol svarbiausia priemonė proteinams gauti buvo karvės ir ožkos. Dalykas tokis, kad tų gylių virškinimo aparatas yra sudarytas taip, jog gali iš žolės ir kitų augalų išskirti proteinus. Vadinasi, gali atskirti proteinus nuo celulozės, kurios žmogaus organizmas negali suvirškinti. Žmogaus virškinimo aparatas to padaryti negali. Štai kodėl žmogus negali maitintis žole, nors žolė ir turi proteinų. Tik karvės pagalba jis gauna proteinų, kurie reikalingi sveikai mitybai.

Tačiau yra daug kraštų, kur žmonės karvių beveik neturi. Tatai ypač yra ryšku Azijoje ir Afrikoje. Aišku, kad ten ir mityba gana šlubuoja. O kur mityba šlubuoja, ten ir žmonių sveikatingumas taip pat šlubuoja.

Taigi, anglų išrasta "mechaninė karvė" gali daug prisidėti prie mitybos pagerinimo tuose kraštuose, kur dėl vienokių ar kitokių priežasčių mažai karvių tėra.

Pirmoji "mechaninė karvė" (atseit, mašina) buvo pagaminta Rothamstead agrikultūros tyrinėjimo stoty. Konstrukcijos darbams vadovavo Dr. N. W. Pirie, išgarsėjęs biochemikas.

Iš pradžių žolė ir kiti augalai yra smulkiai supiaustomi ir sudedami į mašiną, kuri išspaudžia sultis. Iš tų sulčių tam tikrų chemikalų pagalba yra atskiriami proteinai kaipo skystis arba į sūrį panaši masė. Kadangi tiek skystis, tiek masė yra laisvi nuo celulozės, tai tinka ir žmogaus maistui.

Tyrimai parodė, kad toji mašina visais atžvilgiais yra praktiška. Jau kelios kompanijos yra pasimojusios tam mašinas gaminti ir pardavinėti. Ir mašinos arba "mechaninės karvės" bus gabenamos į Aziją ir Afriką, kur jos pavaduos tikras karves ir daug prisidės prie žmonių gerovės.

— Kanadoje dvejose vietose iškrito sniegas, būtent Cornwallis saloje ir Labradore.

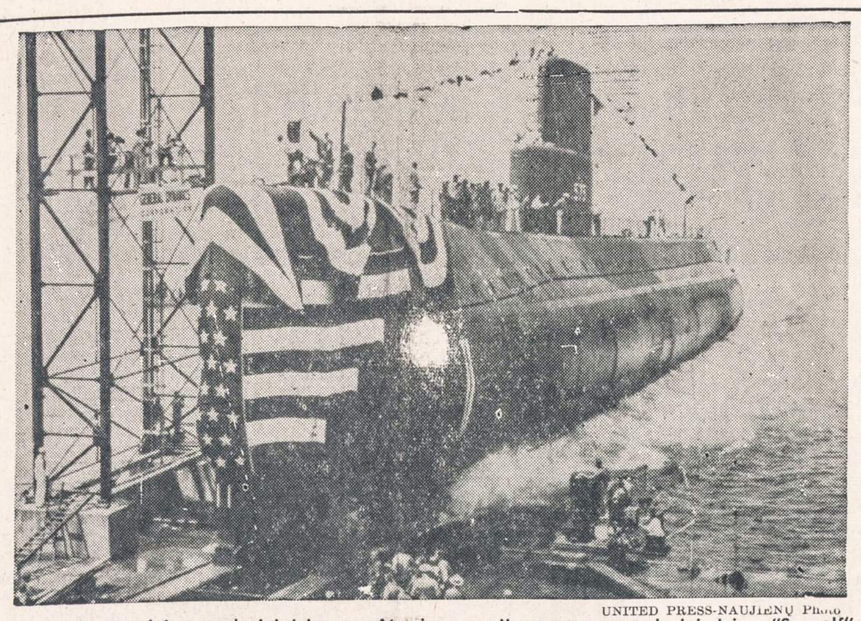

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Nuleidžia atominį povandeninį laivą. — Atomine energija varomas povandeninis laivas "Seawolf" nuleidžiamas į Thames upę po krikšto ceremonijų, įvykusių General Dynamics Yard, Groton, Conn. Poniai W. Sterling Cole, New Yorko kongresmano žmonai nepavyko, laivui šliaužiant, sudaužyti į jį šampano bonkos, bet kita bonka buvo sudaužyta automatinio taikiklio. Tai yra jau antras toks povandeninis laivas.

MIRĖ CORDELL HULL, SULAUKĘS 83 METUS AMŽIAUS

WASHINGTONAS. — Šeštadienį mirė Cordell Hull, kuris Valstybės sekretoriaus pareigas ėjo nuo 1933 iki 1944 metų. Valstybės sekretoriaus pareigas jis pradėjo eiti 1933 m. kovo mėnesį, o iš tų pareigų pasitraukė 1944 m. lapkričio mėnesį. Jokis kitas asmuo nėra ėjęs taip ilgai valstybės sekretoriaus pareigų.

Cordell Hull

Į valstybės departamentą Hull buvo pakviestas prezidento Roosevelto, kuris buvo net keturis kartus prezidentu išrinktas. Kai karas ėjo prie galo ir buvo sumanyta sukurti Jungtines Tautas, tai prie to sumanymo įvykdymo gal daugiausia prisidėjo Cordell Hull. Faktiškai jis yra laikomos minėtos oganizacijos tėvu.

Daug vilčių buvo dedama į Jungtines Tautas, kurios turėjo visiems laikams įgyvendinti taiką ir pašalinti karus. Kaipo svarbiausiam Jungtinių Tautų sumanytojui ir jų įkūrėjui Hull'ui 1945 m. buvo paskirta Nobelio dovana.

Hull gimė 1871 m. spalio 2 d. Tennessee valstybėje. Baigęs advokato mokslus, jis anksti pradėjo reikštis politikoje. Buvo išrinktas į valstybės legislatūrą. Kurį laiką ėjo teisėjo pareigas. Pagaliau 1907 m. buvo išrinktas į kongresą. Išėmus vieną terminą, kongrese išbuvo iki 1930 m., kada jis buvo išrinktas į senatą. Iš senatoriaus pareigų jis rezignavo, kai prezidento Roosevelto buvo pakviestas užimti valstybės sekretoriaus vietą.

Pasitraukęs iš valstybės departamento, Hull parašė savo atsiminimus, kuriuose pavaizdavo prezidentą Rooseveltą ir kitus valdžios pareigūnus, su kuriais jam teko bendradarbiauti. Nors jis ir manė, jog Rooseveltas "eina per toli ir per greit", bet vis dėlto jis laikė Rooseveltą įžymiu prezidentu.

Apie kai kuriuos savo bendradarbius Hull savo atsiminimuose nelabai palankiai atsiliepia. Jis pav. neturėjo, kaip sakoma, geros širdies ant vidaus reikalų sekretoriaus Ickes, kurį jis laikė per dideliu radikalu.

Savo atsiminimuose Hull rašo ir apie konferencijas su Sovietų Rusijos valdžios atstovais. Ir rašo nelabai palankiai, pabrėždamas tą faktą, kad su Maskva sunku susikalbėti ir sunku tikėti jos pažadais.

Per paskutinius kelis metus Cordell Hull sveikata buvo pusėtinai pašlijusi. Ypač sunkiai jis buvo susirgęs 1951 m. ir ilgoką laiką praleido Bethesda laivyno ligoninėje. Į tą ligoninę jis pateko ir šių metų kovo mėnesį ir ten išbuvo iki pat mirties.

Prie užkandžių geriau sekasi tartis

ŽENEVA. — Sakoma, kad prezidentas Eisenhower vienam savo artimų draugų prisipažinęs, jog jam geriau patinką neformalūs susitikimai su konferencijos viršūnėmis, negu konferencijų posėdžiai.

Konferencijos metu, pareiškęs prezidentas, yra sakomos ilgos kalbos. Ir kai kurios tų kalbų esančios itin nuobodžios. Visai kitokio pobūdžio esą neformalūs susitikimai, kurie paprastai vyksta bufete prie užkandžių. Ten išsikalbama atviriau, mažiau tėra varžomasi, o tai suteikią progos geriau vieni antrus pažinti.

Tose neformaliose konferencijose prie užkandžių prezidentas, sakoma, kalbėjęs į Sovietų "viršūnes" visai atvirai ir iš peties.

Molotovas nepasikeitė

ŽENEVA. — Pirmosios Keturių Didžiųjų konferencijos sesijos praėjo labai draugiškoje nuotaikoje. Atrodė, jog tiek pas vienus, tiek pas kitus yra noro ir geros valios susitarti ir susiprasti. Vadinamųjų "viršūnių" pasitarimuose ypač buvo jaučiamas draugiškumas. Bet taip tęsėsi tik iki tol, kol buvo prieita prie rimto reikalų svarstymo. Konferencijoje iškeltus klausimus "viršūnės" tik bendrai aptarė ir išreiškė savo nuomones. Susitarti tais klausimais buvo palikta užsienio reikalų ministeriams, kurie atskirai laikė savo konferencijas.

Ir pasirodė, kad tuose užsienio ministerių konferencijose nebuvo galima jokiais klausimais susitarti. Sovietų užsienio reikalų ministeris Molotovas ir šį kartą buvo nesukalbamas, kaip nesukalbamas jis buvo 1947 ir 1948 m. konferencijose. Jo užsispyrimas išblaškė visas viltis, kad, pagaliau, su Sovietų Rusija bus galima susiprasti.

Žinoma, būtų klaida manyti, kad dėl Molotovo užsispyrimo Ženevos konferencija nepasisekė: Molotovas darė tik tai, kas Sovietų vadovybės buvo nutarta daryti.

Vėliausios Žinios

★

— Staiga susirgo Olandijoje išgarsėjęs vokiečių rašytojas Thomas Mann ir buvo išvežtas į Šveicariją, kur jis patalpintas klinikoje. Mann yra 80 metų amžiaus.

— Vakar iš Ženevos grįžo prezidentas Eisenhower. Jis pareiškė, jog Ženevos konferencijos pasisekimas ar nepasisekimas paryškės tik po kelių mėnesių. Be to, jis labai šiltai atsiliepė apie valstybės sekretorių Dulles.

— Apskaičiuojama, kad Ženevos konferencija Amerikai atsieis maždaug $285,000.

— Milwaukee mieste mirė Alfred Pentler. Gyveno jis su žmona labai kukliai. Niekas, net jo žmona, nežinojo, kad jis yra beveik milijonierius. Po jo mirties nedegamoje spintoje buvo surasta $600,000.

MIRĖ SOVIETŲ GENEROLAS

MASKVA. — Sovietų armijos laikraštis paskelbė, kad mirė Majoras Gen. Dimitri Aleksandrovič Vencel, balistikos ekspertas.

Vencel buvo apdovanotas Stalino prizu. Pastaruoju laiku jis profesoriavo Žukovskio oro jėgų ir inžinierystės akademijoje.

KETURIŲ DIDŽIŲJŲ KONFERENCIJĄ GALIMA APIBUDINTI TAIP: NIEKO KONKRETAUS NELAIMĖTA, BET NIEKO IR NEPRALAIMĖTA

ŽENEVA. — Keturių Didžiųjų "viršūnių" konferencija šeštadienį pasibaigė. Pasibaigė ji viršūnių pareiškimais, jog konferencija buvo sėkminga bent tuo atžvilgiu, kad ji daug prisidėjo prie sumažinimo tos įtampos, kuri vyravo tarp Vakarų ir Rytų. Ypač optimistišką pareiškimą padarė prezidentas Eisenhower. "Aš atvykau į Ženevą", paeriškė jis, "nes buvau įsitikinęs, jog pasaulis trokšta atsipalaiduoti nuo karo ir nuo gandų apie karą". Toliau jis pareiškė, jog dabar prospektai taikai, pagrįstai teisingumu ir laisve, yra daug skaistesni. Esą, pavojus baisiai moderniško karo tragedijai dabar yra žymiai mažesnis.

Kitų "viršūnių" pareiškimai irgi pasižymėjo didesniu ar mažesniu optimizmu ryšium su konferencijos atliktais darbais. Visi vengė griežtesnių pasisakymų ir nedarė priekaištų vieni antriem. Ir vis dėlto Sovietų Rusijos premjeras savo pareiškime pabrėžė kai kuriuos nuomonių skirtumus, kurie pasireiškė konferencijos metu. O tie skirtumai labiausiai pasireiškė, kai buvo aptariamas Vokietijos suvienijimo klausimas. Vakarai Vokietijos klausimą laiko pačiu svarbiausiu. Kol tas klausimas nebus tinkamai išspręstas, tol nebus galima išspręsti ir kitų klausimų, kaip antai nusiginklavimo bei Europos saugumo klausimo.

Bulganinas ir savo paskutinėje kalboje pakartojo, jog dabar yra dvi Vokietijos ir kad su tuo faktu reikia skaitytis. Pakartojo jis ir vėl, kad Vokietijos suvienijimas nebus lengvai išspren džiamas.

Apie prezidento Eisenhowerio pasiūlymą apsimainyti karo paslaptimis premjeras Bulganinas nesiteikė nieko prisiminti net ir savo paskutiniame pareiškime.

Anglijos premjeras Eden pasidžiaugė, kad pagaliau šį kartą pradėta svarstyti klausimai, kurie turėjo būti svarstomi prieš dešimt metų. Vadinasi, tuoj po karo. Tas pastabas darydamas, aišku, jis turėjo galvoje Vokietijos suvienijimo klausimą.

Prancūzijos premjeras, kuris paskutinei konferencijos sesijai pirmininkavo, irgi pasidžiaugė, kad konferencija praėjo draugiškoje nuotaikoje.

Kai tik paskutinė sesija pasibaigė, tuoj konferencijos dalyviai pradėjo išvažinėti. Pirmiausia iškeliavo prezidentas Eisenhower: praėjus pusvalandžiui po konferencijos užsibaigimo, jis jau keliavo atgal į JAV, kurias pasiekė sekmadienį ir vakare padarė pranešimą tautai.

Taip, Keturių Didžiųjų konferencija pasibaigė. Kokie gi tos konferencijos rezultatai?

Visa, kas teigiamo atlikta, tai nutarimas, kad spalio mėnesį Keturių Didžiųjų užsienio reikalų ministeriai vėl susirinks Ženevoje ir iš naujo pradės svarstyti "viršūnių" konferencijoje iškeltus klausimus, būtent Vokietijos sujungimo klausimą, Europos saugumo klausimą ir klausimą, kuris liečia sudarymą artimesnio kontakto socialiniais ir kultūriniais reikalais tarp Vakarų ir Rytų. Nusiginklavimo klausimas nutarta perduoti Jungtinėms Tautoms.

Tai ir viskas, ką atliko konferencija. Vadinasi, nieko konkretaus neatlikta, o tik įsipareigota ir toliau tartis viršūnių konferencijoje iškeltais klausimais.

Siūlo Pabaltijo valstybių uniją

Estijos, Latvijos ir Lietuvos socialdemokratų partijos paskelbė bendrą deklaraciją, kurioje Pabaltijo socialistinių partijų ir profesinių sąjungų vardu pasmerkė bolševikinę jų kraštų okupaciją, juose Sovietų vykdomą tautžudybę ir niekad nesibaigiančius nusikaltimus Žmogaus Teisių Deklaracijai ir Atlanto Chartai. Jos kaip kovojo, taip ir toliau kovos dėl Pabaltijo kraštų išlaisvinimo ir jų, kaip demokratinių nepriklausomų respublikų, atstatymo. Kruvinas Lietuvos, Latvijos ir Estijos likimas ir panašios gyvenimo sąlygos Sovietų vergijoje jas verčia dar glaudžiau bendradarbiauti viena su kita ir jau dabar sumesti bendruosius apmatus, kaip tas bendradarbiavimas turės vykti visus 3 kraštus išlaisvinus. Pabaltijo socialistinės partijos tremtyje savo deklaracijoje pažymėjo, kad jos tikisi, jog Europos apjungimas bus vykdomas toliau ir kad apjungtoje Europoje Pabaltijo valstybės užims joms priderančią vietą. Tarp Pabaltijo kraštų bendradarbiavimas turi vykti dar glaudžiau negu dabar. Visos trys socialistinės partijos, pasisakydamos už glaudų Pabaltijos valstybių bendradarbiavimą ateityje ir trijų Pabaltijo valstybių unijos sukūrimą, savo deklaracijoj išdėstė, kaip jų supratimu tas glaudesnis ateities bendradarbiavimas turėtų reikštis, būtent: ekonominis bendradarbiavimas neturėtų pabloginti ekonominės padėties, uniją sudarantieji kraštai turėtų bendrą valiutą, vienodai tvarkomą susisiekimą ir judėjimą, kur nereikėtų jokių vizų; bendra gynybos sistema, bendra užsienio politika, koordinuotai atstovauti Pabaltijo kraštus apjungtos Europos organuose arba platesniuose regioniniuose junginiuose, bendra socialinė įstatymleidyba ir kiek galint didesnis kitų įstatymų subendrinimas; glaudus Pabaltijo tautų kultrinūis bendradarbiavimas turi vėliau dar daugiau sutvirtinti jų harmoningą sugyvenimą. Pabaltijo kraštų socialistinės partijos, palikdamos ateičiai apspręsti, kiek glaudžiai tas bendradarbiavimas išlaisvintųjų Lietuvos, Latvijos ir Estijos kraštų turėtų reikštis ateityje, kviečia jau dabar, kiek sąlygos leidžia, minimojo bendradarbiavimo siekti.

PJT sesijai Strasburge apie pabaltiečių socialdemokratų siūlomą Pabaltijo valstybių uniją pareiškimą padarė latvių atstovas Dzilleja.

Dr. Antanui Garmui

mirus, reiškia giliausią užuojautą jo žmonai Sofijai ir

dukterims Irenai ir Kunigundai.

NAUJIENOS

Dr. Antanui Garmui

mirus, giliausią užuojautą reiškia jo žmonai Sofijai ir

dukterims Irenai ir Kunigundai.

ŽIBURĖLIS

Dr. Antanui Garmui

mirus, jo žmonai Sofijai ir dukterims Irenai ir

Kunigundai reiškiame giliausią užuojautą.

P. Grigaitis, M. Gudelis, P. Jonikas, Julė ir K. Augustai, P. Miller, A. Mironas, K. Januta, S. Vainoras, V. Čepas, J. Judickas, V. Poška, A. Zujus, M. Šileikis, M. Page, J. Janulaitis, Natalija ir Stepas Lavickai

Dr. Antanui Garmui

mirus, jo žmonai Sofijai ir dukterims Irenai ir

Kunigundai reiškiame giliausią užuojautą.

Birutė ir Juozas Skorubskai

Dr. Antanui Garmui

mirus, jo visai šeimai reiškiame giliausią užuojautą.

Stasys, Aldona Biručiai su visa šeima
J. Grigienė su dukra
Juozas Žukauskas

Pobūvis solistei Korsakaitei pagerbti

Šiomis dienomis lankėsi Chicagoje žymi dainininkė dramatinis sopranas Florence Korsakaitė ir jos mamytė iš Californijos.

Ta proga Ona Dovgin juodviem surengė gražų pobūvį Ontario House restorane, kurio savininkės yra dainininkė Kubilienė ir p. Puskunigienė (gyd. Puskunigio našlė). Ponia Dovgin su p.p. Valeria ir Bruno Matelis atvažiavo į restoraną apie 7 v. v., o kiek vėliau atvyko gerai žinoma veikėja Ona Firantienė (Firant), vysk. Geniotis ir kiti. Apie 8 v. v. atvažiavo panelė Korsakaitė ir jos mamytė.

Ona Kubilienė ir ponia Puskunigienė svečius priėmė puikiai. Ben. Kubilius visus vaišino krupniku, šampanu ir kitais gėrimais. Kiek vėliau panelė Korsakaitė ir Ona Kubilienė, svečių prašomos, sudainavo duetą "Plaukia sau laivelis", o paskui panelė Korsakaitė padainavo solo ariją iš operos "Aidos" "Keliauk ir nugalėk". Visi svečiai, kurie čia buvo susirinkę pietauti, jai trukšmingai plojo. Ona Kubilienė kiek vėliau padainavo "Mano mamytė". Ona Dovgin pasiūlė, kad Ona Kubilienė ir Florence Korsakaitė surengtų koncertą.

Aš nuo savęs p. Korsakaitei linkiu daug laimės jos profesijoj ir dėkoju Onai Dovgin už atsivežimą savo svečių į Ontario House restoraną ir man suteiktą progą su jais visais susipažinti.

Agota Sloan

—Girkšt-pakšt ant lentos Kibur-vibur ant tvoros.—Kas? Atsakymas "Mįslių knygoje". Kaina $1.00. Naujienose.

ANTANAS NASEVIČIUS
6211 So. Spaulding Ave., namų tel. GRovehill 6-4484.

Mirė 1955 m. liepos 23 diena, 1:30 val. ryte, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Švenčionių apskrityje, Saldutiškės parapijoje.

Amerikoj išgyveno 40 metų.

Paliko nuliūdę: žmona Anna (pagal tėvus Aleliunas, pagal I vyrą Metus); dvi podukros: Dolores, žentas Robert Šukšta; anūkai: Kate, Sherian, Diana ir Davis, ir Anna-Laverne Metus ir kiti giminės, draugai ir pažįstamieji.

Priklausė prie Chicagos Lietuvių Draugijos, Keistučio Klubo ir Lietuvių Ūkininkų D-jos.

Kūnas pašarvotas Petro Bieliūno koplyčioje, 4348 S. California Ave.

Pirmadienį, liepos 25 d., 1:30 val. popiet bus lydima iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Antano Nasevičiaus giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinima.

Nuliūdę lieka:
Žmona, Podukros, Žentas, Anūkai ir kiti Giminės.

Laidotuvių Direktorius Petras Bieliūnas, tel. LA 3-3572.

MONICA KREMIANSKI
(Pagal tėvus Vaitekunas)

4102 So. Artesian Ave.

Mirė 1955 m. liepos 22 d., 7:45 val. vakare, sulaukusi pusės amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Šiaulių apskr., Linkuvos parapijoje ir mieste.

Amerikoj išgyveno 45 metus.

Paliko nuliūdę: dvi dukterys: Valerija Gratchner, žentas John, Bertha Junievicz, žentas Alex, sūnus Alfonse, marti Jean, 4 anūkai, sesers duktė Kazimiera Petravičienė, jos vyras Mykolas ir jų šeima ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioje, 4330 S. California Ave.

Pirmadienį, liepos 25 diena, 1:30 val. popiet bus lydima iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Monica Kremianski giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Dukterys, Žentai, Sūnūs, Marti, Anūkai, Sesers Duktė ir kiti Giminės.

Laidotuvių Direktorius John F. Eudeikis, tel. LA 3-0440.

Mielam kolegai, Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje vicepirmininkui

Dr. Antanui Garmui

mirus, žmoną ir dukras jų skausmo valandoje giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje Valdyba

CH. KATALO ATOSTOGAUJA KANADOJ

Charles Katalo, 4676 W. End Ave., liepos 16 d. orlaiviu išskrido į Kanadą, o jo žmona pasiliko namie, nes pabijojo lėkti padangėmis. Nors ir jos vyras bijojo, bet vis tik stipresnių nervų.

Charles nuvyko į Kanadą pas brolio dukterį Keršulienę, 1007 Valiquette Ave., ir brolio sūnų. Mat, jie abu vedę ir turi valyklos (cleaning) biznius ir vasarnamius. Charles rašo, kad labai gražu Kanadoj ir smagu gyventi. Charles grįš gal po trijų savaičių.

Vera

—Su keturiom kojom ir su plunksnom,—kas per paukštis? Ne tik šią, bet dar virš 1,000 mįslių ir joms atsakymus rasite "Mįslių knygoje". Naujienose ši knyga kainuoja $1.00.

Kiek kainoja kelionė automobiliu

Chicago Motor Club skaičiuoja, kad kelionė automobiliu atostogų metu dviem asmenims per dieną kainoja $30.00, jei nenuvažiuojama daugiau kaip 300 mylių. Į tą sumą įeina automobilio išlaidos $9, valgis $8, nakvynė $8, įėjimas į įvairias pramogos vietas $2, incidentai $3. Jei pasiimsite 2 vaikus, iš viso teks išleisti 46 dolerius.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Chicagos Liet. Suvalkiečių Dr-jos susirinkimas bus 1955 m. liepos 27 d., 7:30 val. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Prašome narius gausiai dalyvauti, nes reikės išrinkti darbininkus Dr-jos choro piknikui, kuris įvyks rugp. 14 d. Leppos darže.

—Nut. rašt. J. Utara.

Dr. Antanas Garmus

Gyveno 5656 So. Damen Ave. Namų tel. GRovehill 6-8744.

Mirė 1955 m. liepos 23 d. Gimęs Lietuvoje, Tursono kaime, Panemunės valsčiuje, Kauno apskrity.

Amerikoje išgyveno 5 su puse metų.

Paliko nuliūdę: žmona Sofija, dukrelės: Kunigunda Garmutė, Irena Garmutė-Rimavičienė, žentas Antanas Rimavičius ir kiti giminės bei bičiuliai.

Velionis pašarvotas A. Petkaus koplyčioj, 6812 So. Western Ave.

Antradienį, liepos 26 dieną, 9:30 val. ryte velionis bus lydimas iš koplyčios į Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Dr. A. Garmaus giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse. Prašome gėlių nesiųsti.

Žmona, Dukterys, Žentas, Giminės ir Bičiuliai.

Laidotuvių Direktorius A. Petkus, tel. GRovehill 6-2345-6.

William Skimel

4535 So. Wallace St. Ankščiau gyvenęs Spring Valley, Ill.

Mirė 1955 m. liepos mėn. 22 d., 10 val. vakare, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Tauragės apskr., Skaudvilės parapijoje.

Amerikoje išgyveno 50 metų.

Paliko nuliūdę: mylima žmona Ona (pagal tėvus Skinkutė, pagal I vyrą Mažaika); 3 podukros: Margaret Miller, Anna Mažaika, Stacia Mažaika; 2 posūniai: John Mažaika, marti Ruth, Michael Mažaika, marti Jerry, gyv. Lafayette, Calif., ir jų šeimos; anūkas Norbert Skimel; brolis Louis, jo žmona Emilija ir jų šeimos ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioj, 4605 S. Hermitage Av.

Antradienį, liepos 26 dieną, 10 val. ryte, bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. William Skimel giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Žmona, Podukros, Posūniai, Marčios, Anūkas, Brolis ir kiti Giminės.

Laidotuvių Direktorius John F. Eudeikis, tel. YArds 7-1741.

PADĖKA

A. A. Boleslovas Kuleša,

gimęs Panevėžio apskr., Svedasų parap., Inkunų kaime.

Mirė 1955 m. liepos mėn. 1 dieną ir palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse liepos 5 dieną.

Velionis Boleslovas Kuleša negali atsidėkoti tiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo jį į amžinybės vietą. Todėl mes, atmindami jį ir apgailėdami jo mirtį, dėkojame draugams, atvykusiems į šermenis, atsiuntusiems gėlių, užpirkusiems mišias ir palydėjusiems į kapus.

Dėkojame būreliui Moterų Dr-ios Apšvietos už gėles ir užuojautą, Brighton Parko Moterų Klubui už gėles.

Dėkojame laidotuvių direktoriui Antanui M. Phillips už mandagų ir tvarkingą patarnavima. Dėkojame karstanešiams, nunešusiems jį į amžinojo poilsio vietą, ir visiems laidotuvėse dalyvavusiems giminėms, draugams bei pažįstamiems. O Tau, mūsų mylimasis, sakome: — Ramiai ilsėkis šaltoj žemelėj.

Nuliūdę lieka:

Žmona Pearl Kulešienė, posūnis Wm. Kurauskas su šeima, podukra Julia Dobilas su šeima ir pusseserė Helen Pajunas su šeima.

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
3 ATSKIROS VĖSINAMOS KOPLYČIOS
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų.

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 • TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741—1742 ir LAfayette 3-9851
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Steponas C. Lackawicz
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS KOPLYČIOS
2424 WEST 69th STREET — REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE — VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. — PUllman 5-1270

NARIAI
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VANCE
177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. Tel.: OL 2-5245

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

Ir eisim Lietuvos keliu

(Kelios pastabos iš Detroito)

Lietuviškų laikraščių skaitytojai bus ne kartą skaitę Detroito korespondencijas apie Lietuvių Namų statybą. Pažymėtinas rūpestingumas V. Kutkaus, kuris keliuose laikraščiuose nuoširdžiai ir atkakliai rašo Namų statybos visokiais reikalais. Dera pastebėti, kad visi dideli darbai reikalingi didelio užsidegimo. Istorija gali liūdyti kaip mažas skaičius ištverme, atkaklumu užsidegusių padarė nuostabiai didelius užsimojimus. Taip pat bus ne pro šalį pažymėti, kad vienas kitas prarūgęs savo būdo ir sektos aukštinime, visur jausdamas pirmenybę, įsismelkęs į pačias viršūnes, stabdančiai apsunkina betkokias pastangas. Kaip ir visur, ir vienų ir kitų Detroite randasi, puoselėjant viltį, kad plataus masto, visuomeniški lietuviai veikėjai Detroite atitols nuo tų, kurie nepajėgia būti ne pirmininkais, įsitikinę savo nuomonės ir sektos neklaidingumu, pirmenybe.

Didelis, sutelktinis uždavinys, kokį užsimojo Detroite lietuvių entuziastų būrys, pirmų pirmiausia reikalauja plačios apimties, gausaus būrio pasiryžėlių, vaizdingiau kalbant, Vaižganto tipo talkininkų, tų, kurie pajėgia būti atokiau nuo skirstymo į "mūsų" ir "jūsų" talkininkus, kurie gali ir pajėgia suprasti mūsų tautinius, kultūrinius troškimus, ateitį lietuvių tautos tikslų šviesoje.

Šviesus, didelis uždavinys

Gal nevienas mūsų nesuspėjame arčiau, giliau apimti, kokią didelę reikšmę gali (ir turi) turėti Lietuvių Namai. Kur jie bebūtų. Jeigu man pavyko tiksliai suprasti Lietuvių Detroite užsimojimo apimtį, Lietuvių Namai yra sena ir didelė lietuvių svajonė. Taigi, Lietuvių Namai — vaikų tautos, kuri po visą pasaulį pasėjo vaikus ir su savanoriška ir priverstine tremtinio našta, tauta, kuri visokiom tautom, visokiem svetimiem uždaviniam ir organizacijom atidavė daug savų gerų sūnų, svetimiems pastatė daug namų ir šventyklų, pats likęs anų svetimųjų patenkintas niekad netesimais pažadais. Galgi atėjo laikas ir lietuvių, senesniam ar jaunesniam tremtiniui, turėti *savo Namus*.

Lietuviai Detroite imasi istorinio ir būtino uždavinio: turėti savo NAMUS. Egzaminai, uždavinys, kurį turėtų sekti, padėti, plačiai imant, viso pasaulio lietuviai, jeigu tai tikrai bus *Lietuvių Namai*. Namai, kurie galėtų nors dalinai atstoti netekimus, neturint pačių esminių namų — Tėvynės. Verta ryžtis, verta giliai, plačiai apsigalvoti, jeigu norima pastatyti *Lietuvių Namus*.

Kaip girdėti, kai kurie detroitiškiai ir tolimesni pirmon eilėn nori išspręsti: ar apsimokės tokie namai — Lietuvių Namai? Pasirodė korespondencijų, kuriose guvūs vaizbūnai skuba pasigirti, girdi, mes pasistatėm namučius su baru, gerai biznį sutvarkėm, ir per keletą metų jau apsimokėjo.

Tenka pasakyti, kad perdaug mes turime namų, kurie gerai apsimoka. Mums kaip tik ir stoka tokių namų, kurie neapsimoka. Beveik dažna lietuvių kolonija turi klubus-namus, kurie yra, šiek tiek geriau sutvarkytos karčiamos-saliūnai. Prie tokios karčiamos, kaip sliekas ant meškerės, prilipinama kokia salė, kur susimeta susirinkimui, vestuvėms, priplakti putų, kokio nors žymaus veikėjo sukaktuvėms vienas kito astronomiškam išgarbinimui.

Manding, mums kaip tik pats metas susirūpinti įsigyti tokius namus, kurie neapsimokėtų doleriškai, bet nebūtų nuostolingi mūsų visuomeniškiems, kultūriniams interesams. Gal čia ir žydai galėtų kai ką parodyti, nes jų Jewish Community Center ir eilės kitokių visuomeninių įrengimų neturi tų mums taip būtinų įrengimų — barų, bufetų su gėrimais ir išsisnaudimais... prie bonkų pušynėlio. Žydų namai pirmon eilėn turi dideles sales susirinkimams, vaidinimams, bibliotekas, vaikų darželius, sporto sales, baseinus... Jūs gal tuoj skubėsit pasakyti, kad žydai turtingi. Didelis klausimas. Ir ne šioj vietoj. Kas žygiuoja pirmiau, protas ar turtas? Skaitytojas tegu sau atsako, kaip jam patogiau.

Kur, koki Namai?

Abstrakčiai pasikalbėjus, pats metas nusileisti prie konkretaus reikalo. Tur būt nebus dviejų nuomonių, kad automobilis Amerikos gyvenime padarė susisiekimo pervėrsmą: sumažino atstumus. Susikimšę miestų centrai tuštėja; po darbo, įtampos žmogus sėda į mašiną ir ieško gamtos artumo, lauko, ežero, miško pavėsio. Ar šiaip ar taip kalbėsi, lietuviai išsimėtę po platų Detroitą, turi susisiekti mašinomis. Jeigu jau priartėjai prie mašinos, tai jokia problema nuvažiuoti keletą dešimtų mylių. Taigi ir peršasi išvada: Lietuvių Namai turėtų būti gamtos aplinkoje, erdvėje, kur jaunimas turėtų sporto aikštes, maudymosi vietą, o senimas — gana erdvės po medžių šakomis, ar golfo, kroketo aikštėse.

Mrs. Rauby, nuoširdi Lietuvių Namų entuziastė, siūlo pirkti kelias dešimtis ar net daugiau akerių žemės, prie ežero, arti didesnio kelio. Ir ten pamažu statytis namus, visokiems visuomeniniams, kultūriniams reikalams.

Žemės gabalas, geroje vietoje niekados nebus nuostolingas, jo vertė augs, netrukus pats Detroitas-miestas — ateis prie tos žemės, kai miestai plečiasi valandomis, genami erdvės ieškojimo ir, ne be to, baimės. Be to, lenkai, ukrainiečiai, tie patys žydai, jau seniai derinasi toliau nuo miestų, savo kultūros centrus, visuomeninės veiklos židinius kurdami gamtos platumoje.

Detroite gyvenančių lietuvių užsimojimas vertas gilaus dėmesio visų lietuvių, kurie pasibarstė plačiam pasaulyje. Tebus leista pranašauti, kad tai žingsnis į naują, neatidedamą uždavinį: ir svečiose šalyse turėti *Lietuvių Namus*, plačiausia šių žodžių prasme.

Tikėkimės, kad prie šio reikalo teks sugrįžti kaip prie nesenstančio ir visada gyvo.

L. Dovydėnas

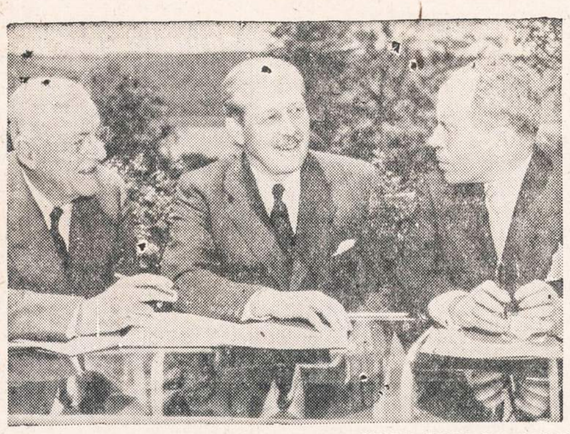

UNITED PRESS TELEPHOTO

Užsienio reikalų ministeriai susitinka. — Trijų Didžiųjų užsienio reikalų ministeriai susitiko Paryžiuje, kad galėtų susitarti dėl Vakarų bloko strategijos Genevos konferencijoje. Diplomatiniai šaltiniai praneša, kad JAV užsienio reikalų ministeris Dulles, kairėje, Britanijos Harold MacMillan, viduryje ir Prancūzijos Antoine Pinay, dešinėje, susitarė dėl bendro fronto Vokietijos klausimu, o taipgi ir Europos saugumo ir nusiginklavimo klausimais. Nuotraukoje trys didieji savo paskutiniojo susitikimo New Yorke metu.

Branduolinių ginklų panaudojimo galimybės

Šiomis dienomis spaudoje pasirodė 9 išgarsėjusių mokslininkų pasirašytas įspėjimas pasaulio vyriausybėms dėl atominių ir vandenilinių ginklų vartojimo. Įspėjimą, tarpe kitų, pasirašė ir neseniai miręs Albertas Einšteinas, o jį pasauliui paskelbė anglų mokslininkas B. Russell'is. Pareiškime sakoma, kad "branduoliniame kare nė viena pusė negali tikėtis laimėjimo" ir kad "žmonijai yra rimtas pavojus būti sunaikintai susidariusių radioaktyvių dulkių ir lietaus".

Tuo įspėjimu nepasakoma nieko naujo, nes dar 1950 metų pradžioje, kada prezidentas H. S. Trumanas davė įsakymą ir toliau tęsti vandenilio bombos vystymą, Albertas Einšteinas padarė šitokį pareiškimą: "Vandenilio bomba pasirodo pasaulio horizonte pasiekiamu tikslu... Jeigu tai bus pasiekta, radioaktyvinis atmosferos užnuodijimas ir iš to išplaukiąs betkokios gyvybės sunaikinimas žemėje, yra techniškai galimas".

Gi net 1947 metais, kada vandenilio bomba visuomenėje nebuvo net žinoma, prof. Edwardas Teller'is, pagrindinis tos bombos architektas pasakė, kad "jei atominis karas būtų vedamas su smarkiai patobulintais ginklais ir su kraštutiniu užsispyrimu, žmogaus išsilaikymas žemėje būtų pastatytas pavojun".

Dar aiškesnis pareiškimas buvo padarytas prof. Leo Szilard'o, vieno iš atominės bombos išvystymo pionierių, jo radijo kalboje Chicagos Universitete 1950 metais. Jo apskaičiavimu 400 tonų sunkiojo vandenilio (deuterium) užtektų "nužudyti kiekvieną gyvybę žemėje". Viena tona sunkiojo vandenilio, visiškai susijungusi, sprogsta su vieno milijono tonų TNT energija. Tai atpalaiduotų 125 kg neutronų. Taigi 400 tonų sunkiojo vandens prilygtų 400 milijonų tonų TNT ir atpalaiduotų net 50 tonų neutronų.

Nutylimas svarbus faktas

Tačiau šis devynių mokslininkų pareiškimas nutyli tą faktą, jog visos Einšteino, Tellerio, Szilardo ir daugelio kitų mokslininkų padarytos prielaidos turi mintyje visiškai specialaus tipo vandenilio bombą, būtent, vadinamąją kobalto bombą, kuri yra vandenilio bomba, apvilkta kobalto kiautu. Tik šitokioje bomboje atsipalaiduoją neutronai tegali sukelti radioaktyvių kobalto dulkių debesį, tolygų 5,000,000 svarų radiumo radioaktyvumui. Tokio astronomiško radiotkayvumo kiekio, paskleisto žemėje, tikrai užtektų bet kokiai gyvybei sunaikinti. Tačiau tokios pat jėgos bomba paprasto plieno kiaute toli gražu nesukeltų tokio pavojaus, nes plienas, mokslininkų teigimu, neturi šio pavojingo radioaktyvumo elementų.

Lazdos du galai

Patsai Dr. Telleris pabrėžė: "Viena iš didžiausių branduolinio karo kliūčių yra radioaktyvių dujų bumerango efektas. Šios dujos nemažiau paliestų ir puolėjo kraštą".

Tačiau jis įspėjo, kad puolėjas, užuot vartojęs kobaltą, kurio sukeltas radioaktyvumas išsilaiko apie pusę metų, gali pasirinkti kitą kurį metalą, su daug trumpiau išsilaikančiu radioaktyvumu. "Tinkamai pasirinkdamas, puolėjas galėtų būti užtikrintas, kad jo auka šių dujų būtų pavojingai pažeista, tuo tarpu, kai, pasiekę jo paties kraštą, dujos nustotų galios".

Nuo šitokios bombos panaudojimo atgrasyti geriausia priemonė yra tas faktas, kad ir užpultasis gali panaudoti tokias pat bombas prieš užpuolėją.

Agresorius turi pasirinkimą: pulti ar nepulti, bet niekas, galvodamas sveiku protu, nepasirinktų puolimo, iš anksto žinodamas, kad tas puolimas jam kainuos daug daugiau, negu jis galėtų laimėti iš užpultojo, net ir geriausiu atveju.

Visi vadovaujantieji valdžios pareigūnai ir kariškieji autoritetai pilnai sutinka, kad vandenilio bombos ir kitų tam panašių ginklų turėjimas iki šiol tarnavo ir toliau tarnaus, kaip svarbiausias faktorius pasaulinio karo atgrasinime. Jie teigia, kad tai esąs žmonijos skydas prieš agresiją, daug stipresnis ir patikimesnis skydas, negu bet kokie įspėjimai, kad ir labai garsių mokslininkų pasirašyti.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI. JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

Pirmadienio vakarais "Šaltimiero Radijo" transliuoja Stasio Kernagio muziką ir dainą lygiai 8 v. v., iš galingos 5,000-watt WGES, 1390-kc. Klausykite!

Aleksas Brinas
GENERAL CONTRACTOR
- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas
4339 S. Hermitage Ave.
FR 6-3922 LA 3-9719

JONAS GRADINSKAS
Televizijos, Radio, Patefonų Taisymas
"PASKAMBINKIT PRIEŠPIET — ATVAŽIUOSIM POPIET"
J. G. Television, 944 W. 35th Place
Telefonas FRontier 6-1998
Pas lietuvį — ir geriau ir pigiau!

DAnube 6-6887
DAINA TELEVISION
PARDAVIMAS-TAISYMAS
3130 S. HALSTED

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIA
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas
6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS
iš arti ir toli
NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
Pigus, sąžiningas patarnavimas
Šaukite:
R. ŠERĖNAS
4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

TONIKAS VIDURIAM

Čia yra naminė gyduolė: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, pūslės ligų, širdies supykimo, šiurpuliavimo, prešalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja $4.00.
ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
★
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel.: HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST
Chicago 29, Illinois

Prie "Naujienų" kai priprasi—darbą, žinią, —viską rasi.

Nationally-famous ... 1/5 CARAT DIAMOND SET
Get More FOR YOUR MONEY
Imagine "TRU-FIT" INCLUDED $119.50 CREDIT TERMS
14K TRU-FIT
Self-adjusting, spring unit prevents turning—assures perfect fit.
"Tru-Fit" DIAMOND RINGS
UNCONDITIONAL LIFETIME GUARANTEE
U.S. PAT. 2615314
LIFE
BUDRIK'S

UP TO $25 TRADE-IN allowance
LIMITED TIME ONLY!
For Your Old Watch* On Any NEW 1955 BULOVA
Now its' easy to own a smart new BULOVA. Hurry to take advantage of this sensational opportunity.

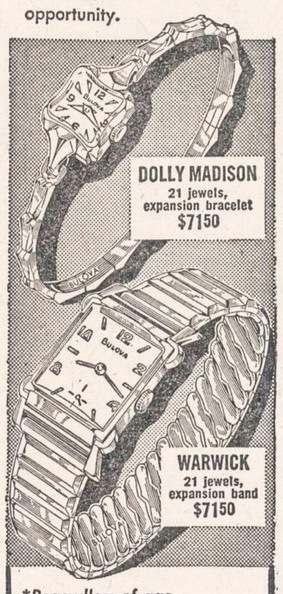

*Regardless of age, make or condition
JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 SO. HALSTED STREET
Tel.: CAlumet 5-7237

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį
COMPLETE AUTO SERVICE
4542-44 SO. WESTERN AVENUE Tel.: CLiffside 4-0079

Sav. Stasys Dapkus, prityręs mechanikas turįs moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo taip pat sureguliuoja motorą, kad tau piau naudotų benziną ir alyvą. Jis šioje srity dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

Mes mokame 3½%
MIDLAND Savings and Loan Association
INSURED UP TO $10,000
PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

BUICK'AS
LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAf. 5-1083
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas
11 gabalų tiktai už $169
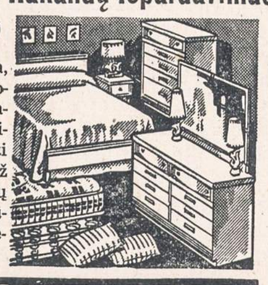
Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujinėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užeiti vakarais. Parduodame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuošimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!
TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadieni 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

Vinco Krėvės kelionė į Maskvą vaizduojama "Pagundoje". Šį įdomų aprašymą ir V. Mykolaičio, V. Maciūno, A. Senno straipsnius apie Vinco Krėvės kūrybą, rasite knygoje — Vincas Krėvė Mickevičius. Jos kaina $1.00.

Užsakymus adresuokite:

NAUJIENOS
1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	$9.00
Pusei metų	$5.00
Trims mėnesiams	$2.50

Užsienyje:

Metams	$11.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Dr. Antanas Garmus

Naktį iš liepos 22 į 23 d. staigiai mirė Dr. Antanas Garmus, sulaukęs senyvo amžiaus. Mirė svetimame krašte, už tūkstančių mylių nuo gimtojo krašto, kurio laisvei ir gerovei jisai dirbo visą savo gyvenimą.

Antanas Garmus buvo idealistas. Eidamas mokslus gimnazijoje ir universitete, Rusijoje ir Šveicarijoje, jisai norėjo ne pasidaryti sau karjerą, bet būti naudingas Lietuvos žmonėms, ypač tiems, kurie verčiasi savo darbu. Dar jaunas būdamas, jisai virto demokratinio socializmo šalininku, socialdemokratu, ir pasiliko tokiu iki savo mirties. Chicagoje jisai buvo įstojęs į Amerkos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos kuopą ir, uoliau už daugelį jaunesniųjų narių, lankydavo jos susirinkimus.

Velionis daug veikė revoliuciniame 1905-6 metų sąjūdyje Suvalkijoje. Kai caro valdžia revoliuciją nuslopino, jisai 1907 m. rudenį išvažiavo į užsienį ir studijavo mediciną Berno universitete, kartu specializuodamasis bakteriologijoje. Sugrįžęs į Lietuvą ir išlaikęs valstybinius kvotimus, jisai praktikavo mediciną Kaune; bet tuo pačiu laiku jisai niekad nesiliovė domėjęsis visuomenės reikalais ir bendradarbiavęs socialistinėje ir demokratinėje spaudoje.

Kai Rusijos bolševikai 1940 metais, sulaužydami tarptautinius savo įsipareigojimus, įsiveržė į Lietuvą, Dr. A. Garmus buvo paskirtas Kauno miesto burmistru. Eidamas šitas pareigas, jisai apgynė daugelį lietuvių veikėjų nuo bolševikų persekiojimo ir nevieną išgelbėjo nuo kalėjimo, gal būt, net nuo mirties.

Žinodami jo populiarumą Lietuvos liaudyje, okupantai įdėjo jo vardą į kandidatų sąrašą, inscenizuodami "liaudies seimo" rinkimų komediją. To "seimo" susirinkime velionis protestavo prieš okupantų pakištą rezoliuciją, kad "seimas" prašąs įjungti Lietuvą į Sovietų Sąjungą; bet jie, žinoma, jo protesto nepaisė.

Vėliau Dr. Garmus, drauge su eile kitų "liaudies seimo" narių, paskelbė viešą pareiškimą, parodydami, kaip Rusijos bolševikai sufalsifikavo Lietuvos žmonių valią, priversdami tariamus jų atstovus balsuoti už Lietuvos nepriklausomybės palaidojimą.

Dr. Garmus pakartojo tuos faktus ir Kersteno komitetui, kurį JAV atstovų butas išrinko Lietuvos pavergimui ištirti.

Priverstas apleisti savo tėvynę, velionis kentėjo tremties vargus drauge su tūkstančiais kitų Lietuvos tremtinių, netekusių savo turto ir progos dirbti savo profesijose. Dėl savo amžiaus jisai jau nebegalėjo Amerikoje gauti teisę praktikuoti mediciną. Bet jo mintys visą laiką buvo tėvynėje. Jisai rašė ir rašė atsiminimus iš tų laikų, kada jisai gyveno ir veikė Lietuvoje. Dalis jų buvo išspausdinta "Naujienose"; daug daugiau pasiliko rankraščiuose.

Mirtis atėjo staigiai. Nelemtieji Rusijos despotai nedavė jam pabaigti savo gyvenimą tėvynėje.

Senesnioji Lietuvos veikėjų karta jo pasiges. Pasiges jo visi lietuviai, nes tokių visuomenės labui atsidavusių idealistų yra neperdaugiausia.

Užsispyrėliai nenori mokytis

LAISVOJI TRIBŪNA

Neperseniai "Naujienose" bene K. T. Dubysa ar kuris kitas skatino išeivius sužadinti savyje meilę Tėvynei ir visiems bendrai kovoti dėl Lietuvos. Jo nuomone, reikia paveikti tuos du tris užsispyrėlius, kurie kliudo dirbti bendrą politinį darbą. Rašinio turinys duoda pagrindo spėlioti, kad jo autorius turi galvoje vadistus, kalbėdamas apie bendro darbo trukdytojus.

Mūsų gausioje ir įvairioje spaudoje, jei ne kas savaitę, tai kas mėnesį galima rasti panašių skatinimų visiems telktis vienybėn. Jie gražūs, malonūs. Jie liudyja rašytojų gerus norus ir nuoširdžią Tėvynės meilę. Bet kartu atskleidžia jų autorių kietą užsispyrimą nesimokyti iš gyvenimo patirties, iš įvykių, kuriuos teikia politinių grupių veikla. Tie geros valios rašytojai vienybės dėlei pataria užmiršti visa, kas buvo pikto daryta praeityje, užmerkti ir tylėti apie tai, kas daroma žalingo dabar ir atsisėdus su priešu už darbo stalo veidmainingai šypsotis ir rodyti jam apgaulingą nuotaiką. Jie nenueina toliau bendrų skatinimo receptų: turim... privalom... reikalinga... Jie nenurodo būdo kaip suderinti priešingybes bent kuriame, kad ir mažame politikos klausime. Gaila, tie užsispyrėliai gero linkėdami vengia paimti į rankas bent kurią politinę negerovę ir, visapusiškai panagrinėjus, pažinti ją. Tarsi baimindamiesi pažadinti skaitytojų galvojimą, jie atkakliai ir nenuilstamai skelbia pamokslus, kuriems tiesos požiūriu nėra kas prikišti. Nes tie pamokslai yra tuščiaviduriai, be turinio.

Viena tokių pigios propagandos apraiškų yra skelbimas negrįstos nuomonės, kad du trys vadistai užsispyrėliai trukdo tautos laisvinimo darbą ir yra šaltinis visokeriopos nesantaikos. Jeigu tų straipsnių autoriai turi galvoje "Dirvos", "Laisvos Lietuvos" ar "Vienybės" publicistus, tai jie klysta. Ne du trys užsispyrėliai ir ne 10 vadistų kovoja prieš visuomeninį, demokratinį pradą politinėje veikloje ir to prado išeivijos sąlygomis įsikūnijimą — VLIKą, bet ištisas lietuvių vadistinis sąjūdis. Jis yra išsišakojęs į Lietuvos Tautinį Sąjudį, Lietuvių Tautinę Sąjungą, Lietuvos Atgimimo Sąjudį, Santarvę ir dar kažkokį neįžiūrimą junginį.

Mano minėti geros valios skatintojai vienybės niekaip negali suprasti ir išmokti bei pasimokyti, kad nuraminus ar užgloščius du tris svarbiausius tariamus neklaužadas, pasiliks viskas po senovės. Jų vieton būtinai atsiras kiti, kurie tęs anųjų darbą. Vadizmas yra ne atsitiktina talka keleto žmonių, bet neapkenčiančių demokratybę bei liberalizmą organizuotas sambūris. Vadistai pasiryžo kovoti su demokratija ir jos institucijomis iki visiškos pergalės, kol paims į savo rankas valstybės valdžią ar tautos politinę veiklą, kol visiškai užgniauš visuomenės savyveiklą.

Mūsų vadistai dedasi liberalais ir kaikurie demokratai net linkę jais patikėti. Tik kun. Ylą gali jie įtikinti esą liberalai, kadangi neina velykinės ir šventą dieną neklauso mišių. (Tenka pastebėti, kad vadistų yra katalikų). Liberalizmas yra kur kas daugiau ir neturi nieko bendro su nepraktikavimu religijos.

Nesantaika politikos veikloj, net Lietuvos laisvinimo darbe, pareina ne iš užmačių ar sauvalės atskirų veikėjų, bet iš priešingų vieną kitą neigiančių, jokiu būdu nesuderinamų politinių ideologijų, interesų, tikslų. Lietuvių tautoj yra dvi grupės tokių priešiškų politinių partijų: viena grupė —demokratinė, antroji — vadistinė. Atskirų grupių tarpe politinės partijos turi gana skirtingų dalykų, bet savos grupės ribose tos partijos visada gali sueiti į bendrą darbą tokių uždavinių kaip atgauti laisvę ir nepriklausomybę tautai. Tačiau tepabando vienybės patarėjai įkinkyti į bendrą politinį darbą demokratinę ir vadistinę partiją. Vadistai turi visai kitą Lietuvą nei demokratai.

Vienas mūsų karių, naujasis ateivis, viešai pareiškė: — verčiau demokratinę valdžią ir versiu. —Tai buvo jo asmeninė nuomonė. Bet ji buvo atoaidis minčių visų mūsų vadistų ir jų pritarėjų. Argi galima užmiršti šį posakį? Kokia vienybė ir bendras darbas gali būti čionai Amerikoje, kada vadistai ugdo savyje ryžtą versti atstatytą Lietuvoj demokratinę santvarką. Mes dedame viltį į demokratinių Jungt. Amerikos Valstybių jėgą. Nejaugi demokratinės JAV atkurs vadistinės santvarkos respublikas Pabaltijo kraštuose?

Tačiau nevisi toki narsūs mūsų kariai. Teko girdėti vieną privatų gana kuklų kito kario pasisakymą: —Jei išlaisvinta Lietuva bus demokratinė, dėkui, geriau aš čionai (Clevelande) pasiliksiu. —Šis karys gerai žino, kad JAV yra demokrtinė santvarka, kad žmogaus teisės ir laisvės saugojamos. Demokratinėje Amerikoje tasai vadistas gali gyventi, bet demokratinė Lietuva yra jam nepakenčiama, niekam verta, kurios gali ir visai nebūti. Ne paslaptis, kad tokis vadistas, jeigu jis yra netinginys, tai daro viską, kad laisvinamoji Lietuva nebūtų demokratinė.

Tikėjimas, kad vadistai bendradarbiautų su demokratais Lietuvos laisvinimo byloj liudyja nepažinimą tikrovės. Be abejo, bendradarbiavimas jų bus galimas tik tuo atveju, jei vadistai pasisakys, kad mes jau nesam vadistai, ir kada demokratai patikės šiuo vadistų posakio teisingumu.

Šiandien jau galima pasakyti, kad nuo laiko, kai paskirta šefui alga iš Lietuvos iždo likučių, susidarė tarp VLIKo ir šefo praraja. Bet emigracinės vilties blaškoma, mūsų visuomenė klastingų vadistų vadžiojama, vis kartoja: — žiūrėkim tik vienybės, o gal kuriuo nors būdu bus galima bendradarbiauti su šefu. — Kelerius metus VLIKas, kaip pakerėtas, tūpčiojo apie šefą, kad tik sudarytų prigimčiai priešingą vienybę.

Ir šiandien daugeliui demokratų, o gal net kai kurių demokratinių partijų vadovybėms nėra aišku, kad vadistinis mūsų sąjūdis reikalauja ne bendradarbiavimo VLIKo su šefu, bet visiško pasidavimo šefo vadovybei. VLIKas turi eiti Kanoson, t. y. padaryti atgailą ir pasiduoti šefui kaipo Kybartų akto vadui visiškon priklausomybėn. Taip. Tokia kaina galima pirkti vienybę. Bet tai jau bus ne vienybė, bet dalinis pratęsimas diktatūrinio režimo išeivijoje.

Nuo dienos paskelbimo vadistinio Nepriklausomybės Fondo beveik visiems paaiškėjo veidmainingas dalyvavimas vadistų atstovų VLIKe. Kartu paaiškėjo, kad vadistai konsolidavosi ir apsijungė, ir kad lietuvių išeivių politinės kovos centras skilo. Tai buvo būtinas, neišvengiamas natūralus raidos įvykis, ir dėlto nėra ko sielotis. Vadizmas ir demokratija negali bendradarbiauti. Daugiausia, ką jie gali, tai koegzistuoti, kaip priešai, panašūs į Rytų ir Vakarų blokus.

Kol bus paskelbta Nepriklausomybės Fondo vadovybė ir jo darbų planas, mūsų užsispyrusieji geroje valioje vis šnibždės visuomenei ir veiksniams: — o gal dar galima susitaikinti. — Tačiau ilgai laukti nereikės. Vadisti netrukus paskelbs antrąjį Lietuvos laisvinimo centrą. VLIKas gi ir demokratinės grupės, ko gero, bus pakaltinti tautos ir valstybės laisvinimo išdavimu bei grovimu.

Mūsų vadistai panašiai kaip ir anie nuoširdūs pageidautojai vienybės ir bendradarbiavimo, užsispyrusiai nenori pasimokyti iš viso to, kas įvyko žmonių bendruomenėje per paskutinius 40 metų.

Akviaizdoje lietuvių išeivijos politinės kovos centro skilimo, gyvenamoji valanda stato mūsų demokratinėms partijoms uždavinį persvarstyti santykius su vadistiniu sąjudžiu ir iš viso galimybę su juo bendradarbiauti. Antra, patikrinti mūsų politinės kovos vadovybės (VLIKo) jėgas, reikalui esant, padaryti tėn tinkamas pataisas ir tęsti toliau mūsų tautos laisvinimo darbą.

J. Liūdžius

SOVIETINĖS LIETUVOS AKTUALIJOS

Kai prokuratūra sudaro "atatinkamą atmosferą" jaunimui į Sibirą atrinkti.

Š. m. gegužės m. Vilnių ir kitus Lietuvos miestus pasiekė naujausios žinios, gautos iš Akmolinsko, Kustanajaus, Barnaulo ir Novosibirsko — iš tų vietovių, kur tiek pernai, tiek šiemet perkeliamas nuolatinio darbo dirbti lietuviškasis jaunimas, o lietuviškosios šeimos — ten įsikurti. Žinios buvo trumpos, bet rūsčios, gal net tragiškos. Tos žinios skelbia: 1955 m. balandžio mėn. pradžioje "naujųjų plėšinių" zonose ir vandens kanalų bei kelių statymo centruose — Akmolinsko, Kustanajaus, Barnaulo (Altajuje), Novosibirsko, ("Kolundskaja Stiep") ir Amūro upės darbų centruose rengiamos uždaros izoliuotos "lagzonos". Tokių "lagzonų", išskyrus Amūro sritį, veikia jau 78. Į šias "lagzonas" suvežami iš naujai kuriamųjų sovchozų Sibiro plėšiniuose iš visų Sov. Sąjungos respublikų "atrinkti" darbininkai, kurie arba mėgino pabėgti, arba skleidė antikomunistinę propagandą, reikalavo valdžią sudaryti geresnes gyvenimo sąlygas, statyti ligonines, duoti geresnius gyvenamuosius butus, daugiau drabužių etc, žodžiu, reikalavo ištesėti tuos pažadus, kurie buvo duoti jaunimą atrenkant "savanoriais" į naujuosius plėšinius. Prišnekėta ir prižadėta buvo daug, o pasiųstieji "pirmūnai" vietoj būsimųjų sovchozų ne kartą terado tik plikus laukus, kur turėjo kastis žemėje ar drėbti iš molio gyvenamuosius būstus. Beveik visi sovchozai Altajaus krašte neturi reikalingų patalpų, jiems trūksta šulinių, sanitarinės pagalbos, maisto, drabužių, o ne kartą ir darbo įrankių.

Pirmieji iš plėšininių žemių pradėjo bėgt "savanoriai komjaunuoliai" rusai. Paskum jų pėdomis pasekė ukrainiečiai, lietuviai ir kiti. Tada komunistinės valdžios pareigūnai, norėdami sustabdyti "paniką", griebėsi griežtų priemonių. Stepių ir dirvonų plotai, kuriuose kuriami nauji sovchozai, buvo suskirstyti į apsaugines zonas — užtvaras. Tų "užtvarų" saugoti pvz. į Barnaulą buvo iš Buriat —Mongolijos pasiųsti raitelių pulkai. Geležinkelių svarbiausiuose mazguose į vakarus ir į pietus nuo šiaurės Kazachstano (iki Alma — Atos ir Orenburgo) buvo padarytos spec. MVD dalinių "naujos" užtvaros — pabėgėliams gaudyti. Tokiose "lagzonose", kur uždaromi pabėgėliai ir "maištininkai", suimtieji laikomi ir tardomi trumpai — iki trijų ar keturių savaičių. Paskum, po pirmųjų tardymų, užrakintais vagonais išvežami į Tol. Rytus, greičiausiai — į Amūro ir Jakucko sritis.

Kada žinios apie tai pasiekė Vilnių, pora savaičių okup. Lietuvoje buvo tylu — kvislinginė komunistinė vyriausybė nesiėmė, bent viešai, jokių ypatingesnių žygių: matyti, laukė įsakymu iš Maskvos. Bet gegužės pabaigoje MVD organai pradėjo atsidėję sekti, iš kur tokios žinios, apšauktos gandais, kyla. Tuojau buvo nutrauktas laiškų siuntimas iš Lietuvos į "plėšinių sritis" ir iš ten — į Lietuvą. Vilniaus mieste ir rajone buvo pradėtos apklausinėti išsiųstųjų į "plėšinius" šeimos. Komjaunimo centro komitetas š. m. gegužės 20-30 d. d. pasiuntė į rajonus savo įgaliotinius ištirti reikalo vietoje. Galų gale įsikišo ir "LTSR prokuratūra". Kas nuostabiausia — prokuroras Bucharovas ir Vilniaus bei Kauno prokurorai Janonis ir Šimonis sulaikė tardymus. Buvo spėliojama, kad buvo gautas iš Maskvos tam tikras TSRS kp ck įsakymas — perleisti bylas prokuratūrai. Gal tuo būdu buvo norėta pabrėžti, jog Lietuvoje laikomasi "konstitucinių" nuostatų, gal bijota platesnio atgarsio visuomenėje — visuomenė tai įvairiai aiškino. Žodžiu, Sov. Lietuvos prokuratūra nutraukė tardymus ir pradėjo sudarinėti "tinkamą atmosferą" jaunimui iš Lietuvos į Sibiro plėšinius toliau atrankinėti. Toji "atmosfera" stengiamasi sudaryti įvairiai: po pravestos cenzūros laiškai galiausiai buvo persiųsti išvykusių šeimoms,

(Tęsinys 5 psl.)

Keli Rytprūsių vokiečių likimo ir veiklos bruožai

Rašo M. BRAKAS

(Tęsinys)

Dr. Gille, "Landsmannschaft Ostpreussen" vadas ir vienas ryžtingiausių europinės minties skelbėjų ir užtarėjų, savo prakalbose nekartą šiuo reikalu yra viešai pasisakęs. Šiuo atžvilgiu būdingą kalbą jis pasakė 1954.VII.4 d. Hannoveryje.

"Mes, tremtiniai, jau labai anksti pasisakėme už Europą. Kadangi tai vis ir vėl nuveda į nesusipratimus, tai kartoju: 1) kai mes, tremtiniai, kalbame apie Europą, tai mums niekad neateina į galvą, kad Europa baigiasi prie Elbės arba net prie Oderio ir Neisės. Nuo pat pradžios mes galvojame apie tokią Europą, kuri siekia nuo Atlanto iki Rytų kraštų, apgyventų žmonių ir tautų, kurios per šimtmečius savo darbu pasisakė už Vakarus ir Europos kultūrą. 2) Mes Europos arba suvienytos Europos niekad nesupratome kaip tautų mišinio ("Völkerbrei"), kuriame nugrimstų visos tautinės vertybės ir visa tautinė Europos tautų praeitis... Mes manome, kad ir suvienytai Europai tautinė tradicija yra reikalinga, kaip jungianti jėga ir kad ji turi būti įjungta į tą naujai kurtiną (Europos — M. B.) kūrinį. Todėl mes niekad neradome prieštaravimo savo pasididžiavime, kad mes priklausome tai valstybei ir tam kraštui, kuris turi "Prūsijos" vardą, prieš kurią po suirutės vis ir vėl buvo keliamas purvinas balsas..." Kartodamas tas savo mintis Münsteryje 1954.VII.17 d. kalboje, jis pridūrė: "Europa tik tada turės ateitį, jei bus išsižadėta nacionalinio valstybinio galvojimo. Tai nereiškia, kad tik Vokietija turi aukoti ir atiduoti dalį savo valstybinės galios; čia turi būti lygi teisė visiems". Ta proga jis priminė, kad sunkiaisiais metais po bolševikinės Rytprūsių okupacijos lietuvių tauta, nepaisydama gyvybinio pavojaus, tūkstančius Rytprūsių vokiečių priglaudusi ir išgelbėjusi iš mirties. Čia pasirodžiusi tikroji Europa. "Šita lietuvių laikysena duodanti vilties, — tęsė jis savo Hamburge 1954.IX.12 d. pasakytoje prakalboje, — "kad ir Europos Rytus bus galima sutvarkyti".

Prieš "seno stiliaus revizionizmą" ir prieš senosios tvarkos atstatymą tam tikrų metų sienose — 1914, 1918, 1937, 1938 ar 1939 — ir prieš nacionalinės valstybės koncepciją pertvarkant būsimąją Rytų Europą, pasisakė pakartotinai ir ministeris W. Kraft'as, buvęs pabėgėlių partijos vadas (Hamburge 1954.V.23 d. klaipėdiečių vokiečių suvažiavime ir partijos konferencijoje 1954.V.7 d. Bielefelde). Tik suvienytos Europos idėja galinti tinkamai išspręsti Rytų Europos pertvarkymo problemą.

7. Saaro "egzaminas"

Akivaizdoje tokių aiškių pasisakymų už Rytų Europos problemos europinį sprendimą ateityje, įdomu stebėti "landsmanšaftų" laikyseną ten, kur praktiškai bandoma spręsti teritorinius ginčus pagal europinę formulę jau dabar. Būdinga jų laikysena Saaro krašto sueuropinimo klausimu.

Kai pernai po Europos Gynybos Bendruomenės plano sugriuvimo (dėl prancūzų parlamento atsisakymo jį ratifikuoti) to plano vietoje buvo sudaryta nauja sutartis Londone ir Paryžiuje, tai ta proga iškilęs Saaro klausimas buvo sprendžiamas, taikant suvienytos Europos formulę. Saaras buvo sueuropintas, jo administravimą iki taikos sutarties su Vokietija sudarymo perleidžiant europinei, o ne vokiečių ar prancūzų institucijai. Sutartį pasirašė ir Vakarų Vokietija.

Saaro sueuropinimo klausimas Vak. Vokietijoje buvo diskutuojamas jau ir anksčiau. Kanclerio Adenauerio siūlymas Saarą sueuropinti ir tokiu būdu pašalinti vieną iš didžiausių sunkumų prancūzų ir vokiečių santykiams pagerinti, vokiečių tremtinių organizacijų visada buvo sutinkamas kritiškai. Pasiskelbę europiečiais, jie vis dėlto žiūrėjo ir tautinių vokiškų interesų šitame reikale.

Metiniame Centrinės Vokiečių Tremtinių Sąjungos suvažiavime Bad Neustadt'e 1954 m. gegužės m. buvo priimta tokia rezoliucija: "Saaras yra Vokietijos Reicho dalis, lygiai kaip ir vokiškieji kraštai už Oderio ir Neisės Rytuose. Saaro klausimo sprendimas prejudikuoja ir šitų kraštų sprendimą. Tremtiniai reikalauja, kad vokiečių teisės į Saarą būtų išsaugotos. Saaro sueuropinimas įmanomas tik ryšium su visos Europos suvienijimu..."

"Landsmanšaftų" sąjungos prezidiumo tuo pat metu priimta rezoliucija tokia: "Sąžiningas Saaro klausimo europinis sprendimas, kuris neprejudikuoja galutinio klausimo sutvarkymo taikos sutartyje, seniai atitinka "landsmanšaftų" pagrindinę pažiūrą. Tačiau negali būti daromos sutartys, kurios gali neigiamai veikti vokiškųjų Rytų kraštų ateitį. Saaro krašto vokiškasis charakteris privalo būtinai būti išsaugotas".

Kai Kancleris Adenaueris Vak. Vokietijos vardu pasirašė sutartį, Saarą sueuropinančią, "landsmanšaftai" atidžiai studijavo sutarties tekstus, ar juose nėra prejudicijos vokiškiems kraštams Rytuose. Tik priėję išvadą, kad juose tokios prejudicijos nėra, "landsmanšaftai" pritarė sutarčiai. "Landsmannschaft Ostpreussen" federalinės valdybos 1954.XII.5 d. rezoliucijoje pasakyta: "Teisinio precedento būsimam vokiškųjų Rytų sutvarkymui Saaro sutartis nesudaro. Tačiau su skausmu apgailestaujame, kad nepavyko surasti geresnės išeities. Faktas, kad Saaro sutartis yra kitų Paryžiaus sutarčių (kuriomis Vokietija apginkluojama) neatskiriama dalis ir kad sprendimas yra tik laikinis (iki taikos sutarties galiojąs), verčia pritarti sutarčiai. 'Landsmannschaft Ostpreussen' kiekvieną Vokietijos Federalinės Respublikos pozicijos sustiprinimą laiko tėviškės teisių į vokiškuosius Rytus esminiu sutvirtinimu".

Iš šitų "landsmanšaftų" pareiškimų darosi išvada, kad vokiečiai tremtiniai, kiek jie reprezentuojami "landsmanšaftų", tik tiek yra "europiečiai", kiek tai jiems leidžia likti vokiečiais, kad ant suvienytos Europos aukuro jų dedama tik tai, kas nesiaurina ir nesilpnina vokiečių tautinių teisių ir interesų. Primygtinas iškėlimas kitų, ryšium su Saaro sueuropinimo sutartimi padarytų susitarimų, kuriais Vokietijos galia stiprinama (atginklavimas, suverenumo grąžinimas, priėmimas NATO nariu) ir kuriais vokiškieji tautiniai interesai ir jausmai neabejotinai patenkinami iki aukščiausio laipsnio, yra ženklas, kad "landsmanšaftai" Saaro sueuropinimą įvertino tik pfenigiais, o kitus susitarimus brangiomis markėmis — vis matuojant nacionaliniu, vokišku, o ne europiniu mastu. Kas skaitė ankstyvesnius vokiečių tremtinių vadų iškilmingus pasiskelbimus europiečiais, tas turėjo tikėti, kad Saaro sueuropinimui jie visi pritars lygiu europiniu entuziazmu. Bet, pasirodo, praktikoje elgiamasi kitaip.

(Bus daugiau)

J. VARČIUS

KREMLIAUS KLAIDA

"Lavrentjev žengė pusę žingsnio ir savo žvilgsnį įsmeigė į mane. Jis negalėjo ilgiau pakęsti šios tylos. Dar man nebaigus peržiūrėti aštuonių lapų laiško, jis paklausė, kada duosime atsakymą. Aš atsakiau trumpai, kad mes apsvarstysime šį laišką. Susitikimas tuo ir užsibaigė, kuris užtruko nedaugiau trijų ar keturių minučių".

10. Stalino laiškas

Išvykus sovietų ambasadoriui, Tito atidžiai perskaitė visą laišką. Jis buvo surašytas mašinėle aštuoniuose lapuose, rusų kalba. Laiško viršuje raudonu rašalu buvo užrašyta "konfidencialiai". Laiško tonas, kaip ir pats jo turinys, buvo nemandagus ir įsakantis. Laiškas pradedamas šiais žodžiais: "mes vertiname jūsų atsakymą kaip neteisingą ir bendrai nepatenkinamą".

Pirmoje laiško dalyje Stalinas išvardino priežastis, dėl kurių atšaukė sovietų specialistus. Jis kaltino jugoslavų vyriausybę, kad neleido sovietų civiliniams specialistams pasinaudoti ekonominių žinių šaltiniais. Jis reikalavo savo specialistams teisės betarpiai gauti visose ministerijose visas informacijas, kokias nori jų specialistai.

Stalinas tvirtino, kad sovietų specialistai yra jugoslavų saugumo organų kontroliėje ir priežiūroje, kaip ir buržuazinėse valstybėse.

Antroje laiško dalyje Stalinas bando vertinti šį sovietų ir jugoslavų konfliktą ir kaip ideologinį ginčą. Jis reiškė baimę dėl jugoslavų komunistų partijos padėties, kad kapitalistinis elementas, nesipriešinant partijos vadovams, stiprėja miestuose ir kaimuose; kad partijos viduje nėra demokratijos; kad centralinis komitetas nebuvo rinktas, bet paskirtas ir kad nėra kritikos ir savikritikos partijoje.

Be to, Stalinas kaltino jugoslavų vadus už Sov. S-gos šmeižimą ir dar pridėjo, kad yra nesąmonė klausyti istorijų apie sovietų komunistų partiją, sukurtą abejotinos vertės jugoslavų marksistų, kaip Djilas, Vukmanovic, Kidric, Rankovic ir kitų panašių tipų. Įbaugėnimui jis dar priminė Trockio istoriją: "Mes manome, kad Trockio politinė karjera daug ką pamokanti", buvo rašoma laiške. Laišką pasirašė J. V. Stalin ir V. M. Molotov.

Tito, perskaitęs aukščiau minėtą laišką, telefonu paprašė atvykti Kardelj, Djilas, Rankovic ir Kidric pasitarimui. Tito šį laišką dar perskaitė ir įsigilino į jo turinį. Po to jis sėdo prie stalo rašyti atsakymą. Per tris valandas Tito prirašė trisdešimt tris lapus. Tai buvo atsakymas Stalinui.

Atvykę Kardelj, Djilas, Rankovic ir Kidric susipažino su Stalino laišku ir jie be sąlygų stovėjo už Tito ir pritarė jo atsakymui.

Tito buvo labai susijaudinęs. Jis galvojo net pasitraukti iš pareigų, jei tas būtų pasitarnavęs geriems santykiams tarp abiejų valstybių. Tačiau Kardelj, Djilas, Rankovic ir Kidric tam griežtai pasipriešino.

Buvo visiškai aišku, kokį tikslą turėjo Stalinas puldamas minėtus keturis vyrus. Jis norėjo suskaldyti jugoslavų k p centralinį komitetą: pirmiau sulikviduoti pirmąją nepatikimų vadų grupę, o po to ir visą komitetą. Bet puolimas šių keturių vyrų buvo nesėkmingas, nes jie valdė svarbiausias sritis, į kurias sovietų "specialistams" nepavyko įsiskverbti. Tuo metu Kidric valdė krašto ūkį, Vukmanovic — kariuomenę, Rankovic — vidaus reikalų ministeriją, Djilas — propagandą ir spaudą.

11. Trūksta paskutiniai saitai

Tito atsakymas buvo įteiktas per jugoslavų ambasadorių Maskvoje V. Popovičių. Jį priėmė Molotovas. Popovičius, įteikdamas laišką, paaiškino jugoslavų pažiūras šiuo reikalu. Jis kalbėjo apie 45 minutes. Molotovas buvo labai nervingas ir klausėsi labai nenoriai. Visą laiką žiūrėjo per langą ir nuolat kramtė savo lūpas. Kai Popovičius baigė, Molotovas paklausė:

— Ar jau viskas?

— Taip. Ar turite kokių klausimų? — klausiamai atsakė Popovičius.

— Aš visiškai neturiu klausimų, — nemandagiai atkirto Molotovas.

— Aš stebiuos, kad tamsta neturi jokių klausimų, — nustebęs pareiškė jugoslavų ambasadorius.

Pasikeitus keliais nereikšmingais sakiniais, vizitas buvo baigtas. Molotovas ir Popovičius atsisveikindami nepadavė vienas antram rankų. Tai buvo ženklas, kad tarp šių valstybių santykiai yra jau blogi.

Gegužės m. 4 d. sovietų kp centr. komitetas atsiuntė dar piktesnį laišką. Šiame laiške Stalinas ir Molotovas stengėsi suniekinti jugoslavų komunistų partijos laimėjimus. Jie rašė:

"Draugai Tito ir Kardelj savo laiške kalba apie jugoslavų komunistų partijos laimėjimus ir nuopelnus. Jie sako, kad sovietų centr. komitetas nenori pripažinti šių nuopelnų ir laimėjimų. Tai yra netiesa. Niekas neneigia jugoslavų komunistų partijos laimėjimų ir nuopelnų. Tai yra neginčijamas dalykas. Bet reikia pasakyti, kad komunistų partijos laimėjimai Lenkijoj, Čekoslovakijoj, Vengrijoj, Rumunijoj, Bulgarijoj ir Albanijoj yra nė kiek nemažesni kaip ir jugoslavų kom. partijos laimėjimai. Tik šių partijų vadai yra kuklesni ir taip nesireklamuoja kaip jugoslavų lyderiai, kurių besaikis gyrimasis visiems jau įgriso".

Šis Stalino ir Molotovo laiškas, kuriame neigiamai buvo pasisakyta dėl jų vadų veiklos ir meilės savam kraštui, už kurį jie nesigailėję savo gyvybių, papiktino net ir tuos komunistus, kurie dar abejojo dėl Tito vedamos kovos prieš Kremlių.

Stalinas ir Molotovas 25 lapų laiške atmetė jugoslavų c. komiteto reikalavimą atsiųsti į Jugoslaviją delegaciją ištirti iškeltus pirmame laiške kaltinimus. Stalinas siūlė šį ginčą perduoti spręsti kominformui.

Gegužės 9 d. Belgrade įvyko jugoslavų c. komiteto posėdis, kuris apsvarstęs Stalino laišką, parengė atsakymą. Atsakymas buvo trumpas. Jis atmetė perduoti spręsti ginčą kominformui.

12. Baigiamosios pastabos

Šis trumpas jugoslavų atsakymas buvo didžiausias smūgis Kremliui. Jis nulėmė tolimesnius Jugoslavijos santykius ne tik su Sov. S-ga, bet ir su kitais kraštais. Jugoslavija spaudžiama Kremliaus buvo priversta nutraukti ekonominius ir kultūrinius ryšius su kaimyniniais kraštais: Rumunija, Bulgarija, Vengrija, Čekoslovakija ir Albanija, ir suartėti su Vakarų Europa. Kremliaus suplanuotas partizaninis karas Graikijoj tuojau susmuko, nes Tito nustojo jį rėmęs medžiagomis ir žmonėmis. Stalinui ištikimi komunistai Jugoslavijoje tais pačiais Kremliaus metodais buvo likviduoti, gi sovietų piliečiai, tiksliau NKVD agentai, pranyko už geležinės uždangos. Jugoslavija, grasinama sovietų ir jos satelitų divizijų, sustiprino savo armiją, gaudama didelę paramą iš vakarų valstybių.

Šis Kremliaus konfliktas su Jugoslavija yra viena iš didžiausių Stalino klaidų. Stalinas buvo įsitikinęs, kad jis gali su Jugoslavija elgtis taip, kaip ir su kitais satelitais ir jugoslavų vyriausybę, jei jinai siektų nepriklausomybės, gali likviduoti ir pakeisti tokia, kuri aklai pildytų jo įsakymus. Bet jis pamiršo vieną labai svarbų dalyką, būtent, kad Tito buvo vienas iš jo sumaniausių mokinių...

Tito atsimetimas nuo rusiškojo komunizmo buvo atominės bombos sprogimas komunistiniame pasaulyje. Panašių sprogimų komunizmo istorijoje buvo ir daugiau, kaip pvz. Trockio istorija. Bet Stalinas suspėdavo juos likviduoti laiku ir sprogimo aidas nespėdavo pasklisti komunizmo aplinkumoje. Tačiau Tito bomba buvo efektingesnė, nes Stalinas nespėjo prieš sprogimą įsmeigti Titui peilį į nugarą. Tito bombos sprogimo aidas pasiekė tolimas komunistinio pasaulio dalis, kurio garsais susižavėjo daug komunistų, ypač sovietų satelitiniuose kraštuose.

Dėl šios priežasties Kremlius pradėjo stiprią ofenzyvą prieš atsiradusią naują komunistinę pakraipą, kuri gavo titoizmo vardą. Satelitinėse valstybėse padidėjo spaudimas visose srityse. Karinės pajėgos tuojau buvo suvienodintos su raudonosios armijos apmundiravimu ir apginklavimu; ekonominės ir kultūrinės sritys buvo visiškai pavergtos; tautos pateko į griežtą NKVD

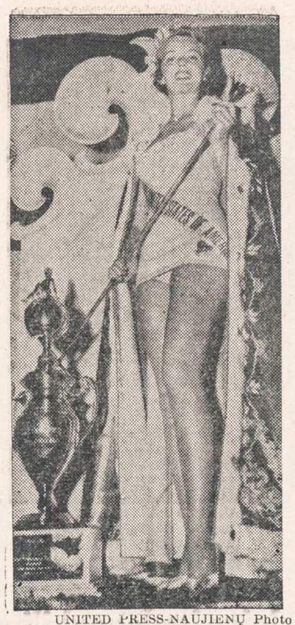

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Miss USA.—Carlene King Johnson, 22 m., iš Rutlando, Vt., reprezentavusi Vermonto valstiją, finaliniuose JAV gražuolių rinkimuose buvo apkarūnuota "Miss USA". Ji atstovaus JAV "Miss Universe" rinkimuose Long Beach, Calif., kur jau yra suvažiavusios gražuolės iš daugelio pasaulio valstybių.

kontrolę, gi nepatikimi komunistai, kaip Dimitrovas, buvo likviduoti.

Stalinui mirus, Kremlius, matydamas savo nesėkmę kovoje su titoizmu ir jo vadu Tito, pamažu pradėjo keisti savo kovos taktiką ir švelninti santykius su Jugoslavija. Tito dėl vidaus sunkumų irgi buvo priverstas švelniau elgtis su Kremlium ir ieškoti kelių iš vakarų stovyklos pasukti į Maskvą. Iniciatyva už grįžimą prie Maskvos, kaip rašo gerai informuotas "Rheinischer Merkur" Vokietijos kanclerio neoficialus organas (Nr. 20/1955) išėjo iš 200,000 senųjų kovotojų veteranų, sudariusių Jugoslavijos kp branduolį ir karo metais kovojusių drauge su Titu partizanų eilėse. Į šitas rinktines eiles įeina daugiausia užgrūdinti, fanatiškiausi ir ambicingiausi jugoslavų komunistai. Nutraukus santykius su Maskva, partijos eilės buvo papildytos puse milijono Tito draugų. Tačiau Titui nepavyko susprogdinti šio 200,000 senųjų veteranų žiedo, kuris sudarė jugoslavų kp partijos eilėse atskirą partiją, nežiūrint, kad iš jų apie 13,000 kaip ištikimų Maskvai buvo uždaryta koncentracijos stovyklose. Dabar vėl viskas staiga pasikeitė. Beveik visi seniau suimti ir uždaryti Maskvai ištikimi komunistai dabar jau yra paleisti. Net daugiau: jie beveik visi priimti atgal į vadovaujamąsias vietas ir, nė negalvodami kada nors vėl pakliūti į kalėjimus, atvirai reiškia savo nuomonę, drauge įtaigodami viešąją opiniją Maskvai palankia prasme.

(PABAIGA)

— "Eina jautis vandens gerti, o pilvą namie palieka". — Kas? Atsakymas MĮSLIŲ KNYGOJE, kuri **Naujienose** tekainuoja tik $1.00.

(Tęsinys iš 4-to psl.)

o pačios šeimos paragintos rašyti į plėšininius "darbo didvyriams ir pirmūnams". Kai kurioms šeimoms buvo patarta pasiųsti drabužių, maisto, vaistų. Duodami specialūs leidimai gauti papigintomis kainomis prekių — siuntiniams. O patys rajonų ir miestų prokurorai aiškina, kad dėl vietos administracijos padarytųjų klaidų" tikrai "plėšininėse srityse" kuriamuose naujuose tarybiniuose ūkiuose pasitaiko trūkumų, bet tais visais reikalais susidomėjo partija, ir dabar tie trūkumai jau pašalinti arba baigiami šalinti. Tuo tarpu Lietuvos komjaunimo centro komitetas pradėjo dar sparčiau okup. Lietuvoje atrinkinėti "savanorius" į plėšinines sritis ir "statybos darbus" Tolimuose Rytuose.

MOVING — MOVING

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS

IS TOLI IR ARTI

Nauji dideli trokai - Naujausi kraustymo įrankiai

Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. WAlbrook 5-9209

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

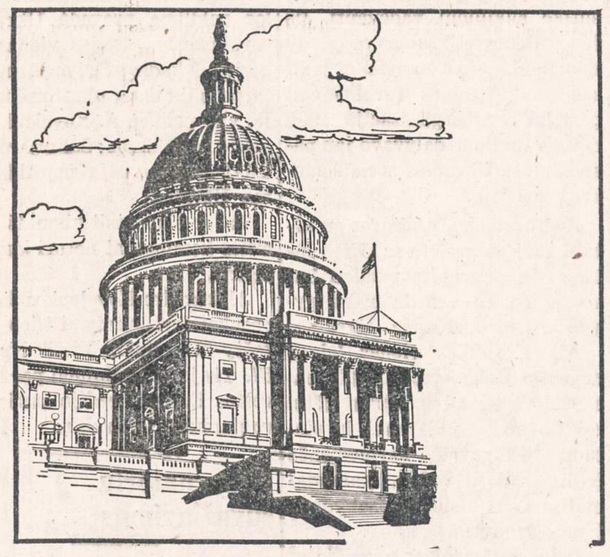

Universal Savings & Loan Association

Yra stipri ir patikima

Stiprumas ir patikimumas yra esminiai visuomenės gerbūviui augti. UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION didžiuojasi savo nuolatiniu 32 metų visuomeninės tarnybos rekordu. Pas mus esamos taupomosios sąskaitos ne vienai šeimai sudaro saugumo pamatą.

Dividendus iš santaupų mokame kas šeši mėnesiai. Šiuo metu jie yra aukštesni, negu kitur.

Esame patikimas visuomenės narys su geru vardu, pagrįstu teisingais patarnavimais ir suteikta pagalba. Esame apylinkės gyventojų finansinė įstaiga, kurią mūsų klientai laiko savo draugu.

FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM MEMBER

Esame Federal Savings & Loan Insurance Corporation narys. Mūsų indėliai apdrausti iki $10,000.00

SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000 FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION

Universal Savings & Loan Association

1800 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

HAymarket 1-2028

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis AGLINSKAI
GYDYTOJA-JAS IR CHIRURGĖ-GAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antrad. 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Ketvirtad., penktad. 2-4, 6-9 popiet,
Šeštadieniais 10-2 val. popiet.
Tel. ofiso: PRospect 6-1795
Rezid.: GRovehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir penktadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadieni nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadieni tiktai susitarus.

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. Ofiso ir rezid. WAlbrook 5-3388
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2624 West 71st Street
(Kampas 71 & Talman Ave.)
Priėmimo valandos: Kasdien nuo 7 iki 9 vak. Sekmadieniais tik susitarus.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val. p. p., ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiad. Šeštad 10-3. Kitu laiku — susitarus.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PRospect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel.: ofiso GR 6-4322. Rez.: HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vakaro, išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Šeštadieniais 12—4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.
Dr. Kisielius atostogauja nuo liepos mėn. 17-tos iki 31-mos dienos.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
Vasarą, iki Labor Day, šeštadieniais uždaryta.

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. m. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Tel.: LA 3-4949, namų CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas: PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

Tel. ofiso: CLiffside 4-2896
Rez.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų, šešt. 2-6 v. p.p., išskyrus sekmadienius.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: GR 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadieni 2—4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef.: PRospect 8-1223
Atostogauja nuo liepos 14 d. iki 25 d. ir ligonių nepriimines.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINES LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Nuo birželio 30 iki liepos 31 atostogauja.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštadieniais 10-2.
Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381

Tel.: ofiso ir rez. PRospect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1—3 popiet ir nuo 6—8 val. vakaro; šeštad. 1—4 popiet; trečiadieni ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.
Liepos 10 iki liepos 24 ofisas bus uždarytas.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiad. nuo 10-12; penktadieni 10-2.
Šeštadieniais 10—2 val. po pietų.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago.

Yra gėda nemokėti savo kalbos ir nepažinti savos literatūros! Norėdami daugiau susipažinti su senąja mūsų literatūra, neatidėliodami įsigykite prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istoriją". Knygos kaina: kietais viršeliais $3.00, minkštais $2.00.

Užsakymus adresuokite:
NAUJIENOS,
1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

★

Aldermanas slepiasi už penktojo papildymo

Žinomasis vakarinio bloko aldermanas John D'Arco (1-os apygardos) buvo pašauktas liudyti federaliniam prisiekusiųjų teismui. Jis buvo klausinėjamas ryšium su pirmininkavimu Anno, Inc., draudimo firmai 100 N. La Salle. Tačiau beveik visais klausimais jis atsisakė liudyti, remdamasis garsiuoju konstitucijos penktuoju papildymu, nes jis bijąs atsakymais save inkriminuoti. Prisiekusiųjų teismas kreipėsi į JV distrikto teisėją Campbell, kad jis įsakytų aldermanui D'Arco liudyti.

Tarp kitko, D'Arco nesutiko atsakyti į šiuos klausimus: kaip seniai jis esąs aldermanu; ar jis gaunąs algą iš Anco; ar jo rinkiminėje apygardoje yra asmuo, duodąs kyšius politikams; ar jis sumokėjęs 1954 m. pajamų mokesčius.

Aldermanui D'Arco gresia pakaltinimas dėl pajamų mokesčio nesumokėjimo.

Kaip kuriasi paauglių gaujos

Vienas Chicagos pietinės m. dalies 17 metų amžiaus jaunuolis papasakojo korespondentui, kaip susidaro paauglių gaujos, kurios paskui siautėja ir pridaro įvairių nusikaltimų.

Jis sako, jog tokie paaugliai sudarą įvairius klubus ar kitaip vadinamas gaujas. Ypač dėl to, kad gaujose jie tikį pasireikšti ir pasiausti.

Vienoj mokykloj buvęs susidaręs 15-19 m. amž. mokinių klubas, kuris domėjęsis automobiliais. Vienas turėjęs savo 1954 m. modelio automobilį. Keli vaikai, bevairuodami pasigėrę, buvę patekę policijai. Bet vis kas nors pasirūpindavęs juos iš bėdos ištraukti, ir jie nebuvę nuteisti. Vienas 15 m. vaikas turįs savo naują automobilį, neretai patenkąs į bėdą, bet jo tėvas vis jį išgelbėjęs. Taip pat jį išgelbėjęs, kai tas vaikas vieną naktį su peiliu rankoj buvo užpuolęs kitą.

Visi paaugliai grupėje girtaują. Dažnai jie automobilius prisikrauną butelių alaus, kartais įsidedą ir degtinės, ir išvykstą į užmiestį pagirtauti. Mergaites nusivežą į užmiesčio kino teatrus po atviru dangumi, kartais nuvykstą į Wisconsiną, nakvoją moteliuose.

Šis jaunuolis sako, jog neretai dėl jaunuolių iškrypimų tenką kaltinti tėvus. Tėvai per anksti leidžią vaikams vairuoti jų šeimos automobilius.

Kai kurie penkiolikmečiai vagią automobilius ir įsilaužią į namus plėšikaudami. Vienoje pietinės miesto dalies aukštesniojoje mokykloje mokiniai yra pagarsėję specialistai automobilių vagys, sako šis berniukas.

Biblija ir mokykla

Biblinės draugijos Gideons International suvažiavime Chicagoje buvo pareikšta, kad trys JAV valstybės (steitai) neįsileidžią Biblijos į viešąsias mokyklas, nes tai esanti "sektantų" knyga. Tos valstybės tai New Yorkas, Californija ir New Jersey. Ketvirtoji valstybė, Maryland, iškėlė teisme bylą dėl Biblijos mokymo mokykloje.

New Yorko valstybės viešosiose mokyklose Biblija yra uždrausta dėstyti valdžios mokyklų vadovybės, o Californijoje valstybės gynėjo sprendimu. New Jersey draudimas remiasi 1950 m. aukštesnio teismo nutarimu, kurį palaikė ir valstybės aukščiausiasis teismas 1953 metais.

Skaitykite "N-nas"

Mirė Dr. A. Garmus

Dr. Antanas Garmus, ši nuotrauka buvo nuimta dar Lietuvoje

Liepos 23 d. anksti rytą mirė Dr. Antanas Garmus, sulaukęs senyvo amžiaus. Mirė beatostogaudamas Beverly Shores, Ind.

Vėl netekome vieno didelio senosios kartos veikėjo, visuomenininko, gydytojo, kultūrininko ir plunksnos darbininko.

Kūnas pašarvotas Petkaus koplyčioje, 6812 S. Western Ave. Prašoma gėlių nesiųsti.

Nauja lietuviška įmonė

Čikagoje liepos mėn. 16 d. buvo pašventinta nauja lietuviška įmonė Marquette Parke, 71 ir Fairfield Ave. kampe. Tai, Povilo Leono, nekilnojamo turto pardavėjo, — namai. Jis yra vienas iš naujųjų ateivių ir jau sugebėjo tiek toli pažengti, kad jam pasisekė įsigyti lietuvių tarpe didelį pasitikėjimą ir gali sekmingai žiūrėti į ateitį Amerikoje.

Namų pašventinimo apeigas atliko pats Gimimo Šv. P. M. parapijos klebonas kan. J. Paškauskas, dalyvaujant apie 100 svečių, atvažiavusių iš Kanados, Rockfordo ir pačios Chicagos. Salėje, kurioje dirbs apie 10 pardavėjų, prasidėjo sveikinimai ir vaišės. Puikūs gėlių bukietai, kurie buvo gauti iš vietos verslininkų ir asmenų, puošė salę ir sudarė jaukią nuotaiką. Matėsi daug savo profesijos verslininkų, kaip, Kutra, Norkus, Umbražiūnas, Volodkevičius ir kiti, kas yra sveikintina ir pavyzdinga: nesibijoma priešų ir konkurencijos. Lietuviški bankai atsiuntė savo atstovus. Pažymėtina, kad šventėje atsilankė Lietuvos konsulas P. Daužvardis su žmona, adv. Lapinskas, kan. V. Zakarauskas, žurn. J. Leonas iš Clevelando, ekon. Venslova, agr. Briedis ir dešimtys kitų. Žurn. B. Brazdžionis gamino spalvotą filmą ir iškilmių programa buvo įsukta magnetofoninėje juostoje.

Kan. J. Paškauskas pasveikino naujus namo ir įmonės savininkus p. Leonus. Pasidžiaugė, kad lietuviai veržiasi į ekonominę sritį, gražiai kuriasi ir duoda gražius pavyzdžius vietos gyventojams. Mutual Federal banko prezid. J. Kazanauskas pasigėrėjo naujųjų ateivių veržlumu į šviesesnį rytojų ir tokių gražių namų įsigijimu Marquette Parko apylinkėje. Lietuvių Statybos Bendrovės — Standard Builders, Inc., pirmininkas A. Gintneris, kaip šių namų statytojas, pažymėjo, kad lietuviai jau suprato verslo reikšmę Amerikoje, susitaupė pinigų ir sėkmingai daugelis jau varosi pirmyn. Kiti ieško laimės kurdami įvairias bendroves, nes pradžiai trūksta pinigų, kaip pagrindinio dalyko versle. Arch. Mulokas, Leonų namo projekto sugalvotojas, pažymėjo, kad džiaugiasi matydamas tiek daug svečių ir linkėjo naujam šeimininkui laimės ir sėkmės naujoje įmonėje. Kan. V. Zakarauskas sveikino ir džiaugėsi, kad Marquette Parko parapijoje išaugo gražus pastatas. Konsulas P. Daudžvardis, stebėjosi lietuvių darbštumu, kad jie taip energingai kuriasi Amerikoje, kol mūsų tėvynė Lietuva yra okupuota svetimųjų jėgų. J. Lieponis palygino grafo Cepelino idėjas ir jų įgyvendinimą, mūsų laikų naujųjų ateivių pastangoms ieškoti būdų įsikurti verslo srityje, kaip padarė P. Leonas. K. Juknis tarė sveikinimo žodį savo įmonės tarnautojų vardu, kurie dirba pas P. Leoną: Kuršius, Linaitis, Kerelis, Reklaitis ir kiti. A. Linaitis, kuris vedė programą, kalbėjo apie gražų lietuvišką sugyvenimą, palaikymą savųjų verslininkų ir sėkmingą gyvenimą najame name, kuris primena Lietuvą ir jos paliktus pastatus, kaip naujiena Chicagoje, standartiniams pastatams.

Paskutinis kalbėjo namo šeimininkas P. Leonas, kuris dėkojo visiems svečiams už kalbas ir linkėjimus. Jį patį stebina nauja profesija, kurios Lietuvoje nebuvo. Pats buvo žurnalistas ir mokytojas, o dabar verslininkas pasidarė. Juokavo, kad jisai dabar jau dirba tik savo gyvenimo viršlaikius ir kvietė vaišėms.

A. Gintneris

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Sovietų žemės ūkio ekspertai lanko tarmą Iowos valstybėje. Ponia Alleman vaišina lemonadu V. V. Mackevičių, Sovietų žemdirbystės ministerio įgaliotinį ir atvykusios grupės vadą.

1905 m. "Potiomkino" laivo įgulos sukilimas

1905 metų vasaros pradžioje plaukiojančio Juodosiose jūrose "Kniaz Potiomkin-Tavričeski" laivo sukilo jūrininkai. Kai šis laivas tada priartėjo Tendri salą, kad galėtų pradėti manevrus, visai nelauktai, nepasiruoštai sukilo laivo įgula. Tą dieną pietum laivo įgulai buvo duota mėsa. Mėsa buvo sena ir joj rasta kirmėlaičių. Įgula atsisakė ją valgyti. Tada laivo karininkija visus jūrininkus pradėjo grąsinti įvairiomis galimomis bausmėmis dėl jų neklusnumo. Vienas karininkų įdūkęs visų akivaizdoj nušovė eilinį jūrininką Vakylenčuką. Tą pačią akimirką laive buvę ginkluoti sargybiniai, be jokio įsakymo iš šalies, paleido šūvius į karininkus, kurių buvo nušauta visa septyneta. Kiti spėjo pasislėpti.

Laivo įgula daugiausia susidėjo iš ukrainiečių. Po šio įvykio tuoj buvo sušauktas sukilusių jūrininkų pasitarimas, kas toliau daryti. Pasitarime dalyvavo visi eiliniai, visuomeniškai ir politiškai mažai praprūsę vyrai. Jie kreipėsi į laivo inžinierių mechaniką Aleksandrą Kovalenko, taip pat ukrainietį. Šis sutiko sukilimui vadovauti. Jis jau priklausė Ukrainos pogrindy nuo 1900 metų veikusiai organizacijai "Ukrainos revoliuciniai partijai". Ši organizacija 1905 metais sukilime dalyvavo jau pasivadinusi Ukrainos socialdemokratų partija.

A. Kovalenko, pasitaręs su kitais, tuoj nustatė to sukilimo šūkius. Jų pagrindiniu šūkiu buvo šalin caro valdžia ir lai gyvuoja nepriklausoma Ukraina!

Aišku, sukilęs vienas laivas negalėjo išsilaikyti. Jis tik paskatino kitų laivų įgulas dėtis revoliuciniam judėjimui ir vietomis tiek paveikė kariuomenės įgulas, kad jų vedami kareiviai malšinti sukilusius atsisakydavo į juos šaudyti.

Pats sukilęs laivas negalėjo gi visą laiką plaukioti jūrose. Reikėjo surasti išeitis, kad išgelbėtų sukilusių jūrininkų gyvybę. "Potiomkin" pasuko į Rumunijos vandenis ir ten beveik visa įgula išsiskirstė. Ukrainietis inžinierius-mechanikas A. Kovalenko apsigyveno Šveicarijoj, kur iki šiol gyvena profesoriaudamas viename iš tenykščių universitetų. Teisa, A. Kovalenko 1907 metais grįžo Ukrainon ir dėjosi į kovas už Ukrainos nepriklausomybę. Kai komunistų tos ukrainiečių pastangos buvo galutinai sužlugdytos, A. Kovalenko vėl išvyko Šveicarijon.

Dabar jis parašė savo prisiminimus, kad atsikirstų maskviniams komunistams, kurie, rašydami apie to laivo sukilimą, visur pasididžiuodami tvirtina ir "įrodinėja", kad laivo įgula sukilo Rusijos bolševikų-socialdemokratų vedama. Anot, A. Kovalenko 1905 metais apie bolševikus — socialdemokratus mažai tada kas žinojo, nes tada net ir pats Rusijos socialdemokratų partijos skilimas nebuvo galutinai paryškintas ir įvykdintas. Tiesa, jau laivo įgulai sukilus, vienas iš Odesos miesto darbininkų atplaukė į laivą. Jis pasisakė priklausąs socialdemokratų-bolševikų frakcijai. Jam laive nebuvo kas veikti. Jis, laive prasistumdęs apie valandą kitą, išplaukė atgal Odeson.

Taigi, laivo "Potiomkino" įgulos sukilimą pravedė Ukrainos revoliucinės partijos vienas dalyvių. O kadangi laivo jūrininkų tarpe būta daug ukrainiečių, tai jie visi pritarė A. Kovalenko iškeltiems šūkiams: Šalin caro valdžia! Lai gyvuoja nepriklausoma Ukraina!

Tai ir šiuo atsitikimu iš praeities komunistai neturi kuo pasigirti.

Aleksandro Kovalenkos čia atpasakoti prisiminimai tilpo laikrašty "Ukrainski Visti" Nr. 56-57. Tie jo prisiminimai per Laisvosios Europos radijo stotis buvo perduoti į Ukrainą.

P. B.

Gubernatorių suvažiavimas

Ateinantį mėnesį įvyks Chicagoje JAV valstybių (steitų) gubernatorių suvažiavimas bendriesiems valstybių reikalams aptarti.

Konferencijoje numatoma iškilsiant būsimuosius kandidatus į JAV prezidentus, ypač iš demokratų pusės. Be kitų, kalbas pasakys gub. Strattonas, burm. Daley ir Didžiosios Britanijos ambasadorius JA Valstybėms. Suvažiavimas bus rugp. 9-12 d.

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglų-lietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitu laiku būtų spausdinamas Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrištą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai anglišką žodyną. Kaina—$14.00 Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiųsite $14.00 kaip ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

— Berankiai, bekojai lietuviai karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. Aukok jiems!

CLASSIFIED ADVT.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGAS vyras įvairiems pataisymo darbams ir turi mokėti vairuoti automobilį — atsivežti medžiagai.
ELECTROCAST STEEL FOUNDRY,
4701 W. 15th Pl. BI 2-1680. Mr. Davis.

REIKALINGI VYRAI
medžio apdirbėjai: cabinet sanders, machine sanders ir prie pabaigimo kambarių darbų pagelbininkai. Nuolatinis darbas. Geros darbo sąlygos.
EUREKA FURNITURE MFG. CO.
5949 So. Lowe Ave.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

MERGINŲ

20—50 METŲ

LENGVAM DIRBTUVĖS DARBUI

Sezoninis darbas
Pradedamoji rata
$1.21 per valandą
40 valandų savaitė
plus viršlaikis

Ateikite pasirengusios darbui
TUOJAU

2000 SO. WESTERN AVE.

NEED MONEY?
Represent AVON Cosmetics in your neighborhood — PART TIME. We train you to earn $2 to $3 per hour.
Call:
WESTERN SUBURBS—EUclid 6-9051
CHICAGO—RAndolph 6-7867

REIKALINGOS MOTERYS
mediniams stalams valyti ir šveisti stikliniu popieriu.
Geros darbo sąlygos.
Nuolatinis darbas.
EUREKA FURNITURE MFG. CO.
5949 So. Lowe Ave.

Samdo naujas žvaigždes

Šalia Maria Callas, Chicagos Lyric Theatre rudens operos sezonui sukontraktavo ir kitą Milano La Scala operos žvaigždę Ebe Stignami, mecosopraną.

Ji pasirodys šį rudenį pirmuosiuose operos spektakliuose. Lapkr. 5 d. ji kartu su Callas dainuos operoje "Il Trovatore".

Neduokime dolerių bolševikams

Prof. J. Balčikonio "Lietuvių kalbos žodynas" jau spaudoje ir dar prieš rudenį pasieks prenumeratorius.

Tai didžiulės apimties, kirčiuotas, virš 1,000 psl., apie 45,000 žodžių žodynas, didžiausias ir tikriausias mūsų kalbos autoritetas iki mūsų dienų.

Pirmoji žodyno laida išleista Vilniuje 1954 m. Bolševikinė spaudos priežiūra taip subolševikino žodyną, jog jis šimtuose vietų tiesiog patyčios iš jo kalbininkų darbo. Šioje antroje, jau Čikagoje, leidžiamoje laidoje visa bolševikinė propaganda pašalinta, ir žodynui grąžintas mokslinio veikalo objektyvumas. Dabar leidžiamo žodyno neteks gėdytis jo autoriams ir skaitytojams.

Leidykla neprašo žodyno leidimui aukų. Tereikalingas tik tautiečių dėmesys ir parama prenumerata.

Neatiduokim savo dolerių bolševikams už vilniškę laidą ir uždarykime duris bolševikų propagandai į mūsų namus.

Prenumeratoriams žodynas—$8.00, visiems kitiems brangiau.

Žodynas bus gerame popieriuje, stipriai įrištas, reikalingiausia knyga mūsų knygų lentynoje. Užsitikrinkite jį iš anksto, nes jis leidžiamas ribotu tiražu, ir todėl kartais gali jo pritrūkti.

Rašykit ir prenumeruokit jį adresu: TERRA, 3333 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

—PRIEŠ PERKANT rašomą mašinėlę, laikrodį, siuvamą mašiną, radio-foto aparatą, apsilankykite pas J. KARVELĮ, 3322 S. Halsted St. YArds 7-0677. Prekes ir informacijų katalogus siunčiame į visus pasaulio kraštus. (Sk.)

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

8 KAMB. (5 mieg.) medinis bungalow ant dvigubo sklypo. Arti 63rd ir Albany. Su namu daug ekstra priedų. Kaina $18,500.

Marquette Parke gražioje vietoje 2 aukštų biznio namas, gerame stovyje, parduodamas labai prieinama kaina arba mainomas į didesnį namą, ar ką turite?

1½ aukšto moderniškas naujas mūrinis namas. Pirmame aukšte: salionas, 2 miegami, virtuvė su valgomuoju ir vonia, II-me aukšte 2 miegami, toiletas ir prausykla. Rūsyje gražus kambarys, garažas, sklypas 30x125. Arti Keating ir 47th St. Kaina $20,000

5 akrų ūkis su 2 gyvenamais namais, arti Lemont. Graži ir rami vieta. Geras susisiekimas su Chicaga. Tik $16,000.

Turime gerą pasirinkimą ir kitokių įvairaus dydžio namų bei visokių biznių, ūkių ir šiaip dėmesio vertų pirkinių.

P. LEONAS
REAL ESTATE
2735 WEST 71 STREET
WAlbrook 5-6015

MARQUETTE PARKE rinktinėje vietoje parduodamas MŪRO NAMAS, 2-5, geram stovyje su 2 mūro garažais. Ekstra sklypas. $28,000.

BRIGHTON PARKE — DIDELIS MEDINIS NAMAS, 4 butai ir taverna su visais įrengimais. Sklypas 50x125. Po visu namu rūsys, 2 auto gar. $25,000.

CICERO — arti bažnyčios MEDINIS NAMAS, 6 butai su voniomis, geros pajamos. $21,500.

ARTI MARQUETTE PARKO miško ir Central Park Ave., PUIKI MEDINĖ REZIDENCIJA, 8 kambariai (3 miegami viršuje). Sklypas 35x125. Tiktai $11,000.

K. JUKNIS
P. Leonas Real Estate
2735 West 71st St. WA 5-6015

28TH & NORMAL
5 kmb. medinis su apmušimu, du po 3, 1 po 4 ir 2 po 5 kmb. Pajamų $171.00 į mėnesį.
29 & WALLACE
2 aukštų mūr., krautuvė ir 2 butai. Oru šildoma.
31ST & LOWE AVE.
3 butų mūrinis, 6 kmb. kiekvienas, modernus; paaukosime.
35TH & HALSTED
2 aukštų mūrinis, krautuvė ir du po 4 kmb. butai, 2 maš. garažas, garo šiluma.
32ND & LOWE
3 butų mūrinis 1-5 ir 2-6 kmb. butai. Oro šiluma su alyva šildymas.
30TH & UNION AVE.
2 aukštų mūrinis 4 butų, trys po 4 ir 1-8 kmb. Karštas vanduo, gaso šiluma 1-me bute. Namas puikiame stovy. Naujas priešakis.
31ST & THROOP
3 butų mūrinis, vienas 4-rių ir du po 5 kmb., pajamų $110.00 į mėn. Kaina $10,500.00.
GORDON REALTY COMPANY
809 West 35th St. YArds 7-4329-30

KAS NORI namų, farmų ir biznių pirkti bei parduoti, kas nori gauti paskolas — morgičius, apdraudimus— insuransus, kas nori biznių knygas suvesti Jums nuoširdžiai patarnaus ir pagelbės.
JUOZAS STANAITIS
Telef.: HUdson 3-7828
Namų tel.: PRospect 8-2530
COOK COUNTY BUSINESS BROKERS
9016 S. Cottage Grove Ave., Chicago

DIDELIS namų, biznių, apartmentų, sklypų pasirinkimas. Sudarome morgičius, paskolas, nuosavybių dokumentus. Nemokamai teikiame informacijas ir patarimus. Teirautis pas:
Z. UMBRAŽŪNAS
F. H. Halvorsen Co.
3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300
POrtsmouth 7-2009

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus
KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
WAlbrook 5-5030 — RE 7-7321 (vak.)
PRospect 8-3579 (vak.)

NORINTIEJI PARDUOTI IKI 2 BUTŲ NAMĄ BRIDGEPORTE SU PASIŪLYMAIS KREIPKITĖS PAS MUS. TURIME DIDELĮ PAREIKALAVIMĄ.
JOS. MOZERIS
REAL ESTATE
3430 SO. HALSTED ST.
CLiffside 4-0104

KAS perkant arba parduodant namus norite sąžiningo ir lietuviško nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į:
VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
Kasdien: 9-12 ir 4-7 val. vakaro.
Šeštadieniais 9 ryto iki 8 val. vak.
Trečiadieniais uždaryta.

NAUJAS MODELIO NAMAS
5011 S. TALMAN AVE.
Didelių 2 miegamų, po visu namu rūsys. Tile vonia. Tuoj galima užimti.
SHALON BUILDERS
HEmlock 4-8300

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

SAVININKAS parduoda 5 butų mūrinį namą, 4-3 ir 1-4 kamb. Pajamų į mėnesį $300. Karštu oru alyva apšildomas, uždari porčiai, 2 auto garažas. $21,000. 6644 So. Union Ave. Susitarimui skambinti: WE 6-4578.

ATDARAS APŽIŪRĖJIMUI 1-5 VAL.
2538 So. Kedvale Ave.
Mūrinis bungalow, 5 dideli kambariai, saulėtas (sun) porčius. Automatiškas alyva karšto vandens šildymas. Tile virtuvė, kabinetai ir maudynė. 2 automobilių garažas.

FARMS FOR SALE
Ūkiai Pardavimui

110 AKRŲ farma su trobesiais. Gyvenamas namas 10 kambarių. Autom. šildymas alyva. Žemė pirmos rūšies ir visa dirbama, sodas, visi įrengimai ir vištų ūkis. 25 mylios nuo Chicagos. Labai graži ir vertinga vieta. Kaina $38,500.
J. STANAITIS
HU 3-7828, vak. PR 8-2530

70 AKRŲ, modernus 9 kambarių namas, arti miesto, ežero ir rezortų. Yra gyvulių. Route 2, Box 599, New Buffalo, Mich. Tel. New Buffalo 697-J-2, Otto Cesany.

117 AKRŲ vaisių farma $16,800
6 akrų farma $6,950
64 akrų farma $30,000
Priemiestyje nuosavybės nuo $6,000 iki $20,000.
PHILS REALTY
2016 Indiana Ave.,
La Porte, Ind.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMAS miegamas kambarys vyrui. 1633 So. 50th Ct., Ciceroj. TO 3-6429.

AUTOMOBILES—TRUCKS
Automobiliai — Sunkvežimiai

VIKTORO KOŽICOS
lietuviška gazolino stotis ir auto taisymas
CALL-ME-MOTORS Co.
5759 S. WESTERN AVE. RE 7-9533
Atliekami motoro remontai, lyginimo, dažymo darbai ir keičiamos dalys.

PAINTERS AND DECORATORS
Maliavotojai ir Popieriuotojai

JONAS PLEIRYS
DAŽYTOJAS - KONTRAKTORIUS
Dažome naujus ir senus namus iš oro ir vidaus. Restoranus, sales ir kt.
Skambinkite: PRescott 9-0225
10046 S. LOWE AVE., CHICAGO

JOE RAMA
Maliavoja ir popieriuoja naujus ir senus namus iš oro ir vidaus.
Pašaukite:
WAlbrook 5-4296

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai

BUILDING, REMODELING CONTRACTOR
Nauji namai ir garažai, senų namų stogai, kaminai, porčiai ir langai. Cemento ir mūro darbai, pleisteriavimas, dažymas, tile įdėjimas ir įvairūs kiti darbai.
Skambinkite:
LIUDAS TAUJENIS
6828 So. Maplewood Ave.
HEmlock 4-5848

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

KONTRAKTORIUS
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street Chicago 16, Ill.
A. GINTNERIS, pirmininkas
V. PETRAUSKAS, statybos vedėjas.
CH 3-1535
Lietuvių Statybos Bendrovė stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:
JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.
Tel.: WAlbrook 5-5671

AGENTŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI!
Prieš drausdami kitur, pasiteiraukite pas mane. Pirmaeilės kompanijos —aukščiausi komisai. Savi pas savus!

— Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajaus metu!